ymättömien järjestämi-
tärkein tehtävämme

VAPAUS

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

— 1930 Tiistaina, syyskuun 23 p:nä — Tues., Sept. 23 XIV Vuosik. — Vol. XIV

N BILJOONAN DOLLARIN PÖRSSI-MAHDUS JÄLLEEN WALL-KADULLA

uksien pulakausi kuvastuu huimassa vojen putoamisessa, jotka tulevat aina lukuisemmiksi

RK. syysk. 22. — Tä-akepörssissä jälleen ta-n huimaava arvojen pu-mahdusmaisesti koskien lisuusaloja, ja kuvasta-ostilaa. johon kapitalis- on vajoamassa yhä sy- Tähän pörssiromahduk-kuttamassa lukuisat te- Neuvostoliiton talou-uminen ja sen teolli-voimaisuuden kasvu, li-ulkomaakauppoineen, on ä kapitalistista talout-si kapitalismin sisäinen autumassa niin kireälle, aa huimaaviin murrok-

ahdus on vain yhtenä aisesta romahdussarjas-ne aikoina on muodos-vaksi vaiheeksi osake- Tällä kerralla putosi-in kahdella biljoonaala akavasti koskien tär-usteollisuuksia. Esimer- States-terästrustin o-vo laski 34,000,000 dol-ndard-öljytrustin osak-00 dollarilla; General eet 48,000,000 dollarilla; elephone 56,000,000 dol-neral Electric-trusti 42,- illa.

appaa assa 5,000 lasta päivittäin

K, syysk. 21. — Kiinas- tiedonannot kertovat, kuolee 5,000 lasta päi-hädän ja sodan vuoksi. a kerrotaan, että las- järjestetty suurempiin ja niissä annetaan okaa hädänalaisille lap-

inen vaatii va-onkorvausta oliiseilta

E, syysk. 22. — Kolme isia, J. N. Page, J. W. eorge Keirnan tulee o-aajina Oscar Virtasen 5,000 vahingonkorvaus-tulee esille täkäläises-ssa.

selostetaan alkaneen onstaapeli Pagen ja e-suomalaisen miehen vä- ollessa ojaan kaatu-a. Poliisi syyttää mie- itseään, minkä vuoksi akemaan kaupungista ja avukseen. Virtanen kun poliisit palasivat hyökkäsivät he hänen kka hän ei ollut se-kuperäiseen riitaan, mi-skettäin täältä etelään-

päin vievällä valtatiellä. Asia ei tule nähtävästi esille ennenkuin ylioikeu dessa ensi kevännä.

Canadan ulkomaankauppa edelleen laskemassa

MONTREAL, syysk. 20. — Kansallisen tulojaoston julkaisemat numerot Canadan kaupallisesta tilanteesta elokuun aikana, osoittavat laskua ja jatkuvaa epäedullista kauppabalanssia. Maataloustuotteiden viennissä, missä vehnä on ensitilalla, oli huomattavissa ainoastaan puolentoista miljoonan dollarin lasku verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna, kun sensijaan heinäkuun vienneissä oli 8 milj. dollarin lasku ja kesäkuussa yli kuuden miljoonan lasku.

Vientikauppa nousi elokuussa $69,290,228:iin verrattuna viime vuoden elokuuhun, jolloin se nousi $96,264,517; tuonnit olivat $77,906,294, viime vuoden elokuussa $111,630,924. Kokonaiskauppa oli siis $147,196,522. V. 1929 $207,895,411. Tämän vuoden kauppa osoitti $8,616,066 suuruista epäedullista balanssia, viime vuoden kauppa $15,366,407.

Verratessa kahden vuoden elokuun vientikauppaa, eläinten viennit osoittavat lähes 5 milj. dollarin laskua, tekstiilituotteet $400,000; metsätuotteet 8 1|2 miljoonan laskua; rauta- ja terästuotteet lähes 4 miljoonan; muut metallit yli 5 miljoonaa, kemiaalit saman verran.

Opiumiluola löydetty Windsorissa

WINDSOR, syysk. 22. — Poliisit tekivät eilen hyökkäyksen 119—121 Sandwich-kadulla-idässä olevaan kiinalaisten paikkaan, missä syytettiin olevan opiumiluola ja vangitsivat sieltä 7 kiinalaista ja saivat suuren määrän polttovälineitä ja huumausaineita, m.m. 23 "annosta" morfiinia. Poliiseilta meni 20 minuuttia, ennenkuin he pääsivät kirveillä aseistettuina sisään.

Poliiseille oli ilmoitettu sisällä olevan enemmän kuin 100 kiinalaista ennenkuin he tekivät hyökkäyksen. Poliisit uskovat, että 93 pääsi pakenemaan jotain tuntematonta maanalaista tunnelia myöten. Tunnelia ei löydetty, vaikka sitä etsittiin kokonaista kolme tuntia. Kahdessa kellarikerroksen huoneessa oli makuusijoja oopiumin polttajille. Lee Sing, 63 v. kiinalainen, joka on paikan omistaja, on pidätetty, syytettynä huumausaineiden hallussaan pitämisestä. Kuusi "vieralijaa" ilmoitetaan myöskin pidätetyn.

llankumouksellisten veh-keilyt Neuvostoliitossa paljastuu

OSTOVALTA KÄSITTELEE MUSTIA VOIMIA AR-MOTTOMALLA KÄDELLÄ

. syysk. 22. — Täällä iedoksi, että eräs vas-uksellinen salaliittou-leen paljastunut, neu-aisten saadessa kiinni jotka ulkomaisten im-rahastamina työskente-stotalouden rakennus-tamiseksi sabotaasinsa kin elintarpeiden ja-utui näitten kyttien esineeksi, heidän pää-llen halvauttaa he kril ellä tunkeutumalla o-iin koneistosta.

anomaiset ovat myös le. että brittiläisen im-ormet ovat olleet tä-n takana, erään britti- öllessa välikappaleena 0 kultaruplan maksa-le Neuvostovallalle Neu-

Kansalaistamme etsitään kamalan murhan johdosta

VIRGINIA, Minn. syysk. 30. — Eilen iltapäivällä löydettiin kahden virginialaisen naisen ruumiit, päät luodin lävistäminä, metsätien varrelta, useiden mailien päässä kaupungista. Naiset olivat Mr. John Ahlgren n. 43 v. ja Mrs. Mabel Hoey n. 37-vuotias leski.

Kaikkien tässä osassa valtiota olevien alueiden poliiseja on pyydetty auttamaan Victor Kettusen, 40 v. virginialaisen miehen etsimisessä, sillä hänen autonsa löydettiin tänä aamuna ja sen astinlautojen päällä oli veritahroja ja kaksi kuulan reikää katossa.

OTTAWA, syysk. 20. — Päätösehdotus, mikä myöntäisi hallitukselle oikeuden alentaa tulleja, jos tuottajat rupeavat käyttämään niitä hyödykseen hintoja korottamalla, ei tule ulottumaan farmituotteisiin. Tämän suuntainen korjausehdotus esitettiin tänään parlamentille, kun tullialennusta koskeva päätösehdotus oli käsittelyn alaisena.

Pääministeri Bennett hyväksyi MacKenzie Kingin tekemän ehdotuksen, että kaikki tämän istunnon aikana tehdyt tullimuutokset käsiteltäisiin täydellisimmin tulevalla istuntokaudella.

Parlamentin istunto päättyy tänään

OTTAWA, syysk. 20. — Parlamentin istunto tullaan lopettamaan maanantaina, että pääministeri Bennett voi lähteä matkalle Lontoossa pidettävään valtakunnan konferenssiin.

Vastustuspuolueen johtaja King suostui tämän päivän istunnossa tähän istunnon keskeyttämiseen sillä ehdolla, että tariffikysymys tulee esille mahdollisimman varhain tulevalla istuntokaudella.

Pääministeri Bennett ilmoitti, että Herbert Marler tulee edelleenkin olemaan toimessaan Canadan ministerinä Japaniin ja Philippe Roy ministerinä Ranskaan. Pääministeri sanoi kuitenkin asian olevan erilaisen Lontoossa olevan ylikomisinoerin suhteen, sillä sitä asemaa on aina pidetty "poliittisena", joten hallitus haluaisi siihen toimeen jonkun hallituksen politiikalle myötämielisen henkilön.

Puutavara- ja maanviljelystyöläisten teollisuusliitto ryntäyksessä nuorten työläisten järjestämiseksi

Onnistunut nuorisokonferenssi pidetty asian edistämiseksi Port Arthurissa — Kommunistinen nuorisoliitto eturintamassa

PORT ARTHUR, Ont. — (Kirjetieto.) — Port Arthurin aluetta käsittävä nuorten metsä- ja maatyöläisten konferenssi pidettiin täällä t.k. 14 päivänä. Onnistuneeseen konferenssiin oli saapunut viisitoista nuorta työläistä, edustaen joitakin alueen tärkeimmistä puutavara- ja maanviljelyskeskuksista.

Nuorten työläisten lukumäärä näissä teollisuuksissa suuri

Kapitalistinen ratsionalisointi ja jatkuva halvan työvoiman etsintä aikaansai suunnattoman nuorison lukumäärän lisääntymisen metsä- ja maatyöaloilla.

110,000:sta Canadan puutavarateollisuudessa työskentelevästä työläisestä 10—15 prosenttiin ovat nuoria työläisiä. Etenkin tällä alueella on lukuisia nuoria työläisiä tässä teollisuudessa. Hyvin tunnetaan, että tämän teollisuuden paperipuu-ala käsittää enemmän nuoria työläisiä kuin mikään muu osa puutavarateollisuudesta siitä syystä, että tuskin lainkaan vaaditaan ammattitaitoa. Nuorten työläisten lukumäärä voidaan arvioida noin 25—30 prosenttiin tämän piirin metsätyöläisistä.

Nuorten metsä- ja maatyöläisten työsuhteet ovat kurjat

Puutavarateollisuudessa työskentelevät nuoret työläiset saavat huonoimpia palkkoja. Ne ovat etupäässä paperipuun katkaisijoita ja työskentelevät kappalepalkalla. Joskin he saavat samat taksat koordia päälle kuin aikuisetkin työläiset, niin he omatessaan vähemmän voimaa ja kokemusta ansaitsevat paljon vähemmän. Nuoren työläisen palkka on keskimäärin 25—35 dollariin kuukausi ylöspito siihen luettuna. Taksat koordia kohden ovat seuraavat: 2.25 dollarista 2.50 dollariin neljalkaisista ja 3.75 dollarista 4.00 dollariin kanteksan-jalkaisista. Tavanmukainen työpäivän pituus on 9—11 tuntiin. työskennellen kuusi päivää viikossa. Muualla työskentelevät nuoret työläiset 10- ja 12-tuntisia päiviä, kuusipäiväisiä työviikkoja ansaiten 1.25 dollarista 1.50 dollariin päivässä ruuan kanssa.

Maatöissä olevat nuoret joutuvat työskentelemään 15—16 tuntia päivässä, 7 päivää viikossa. Palkat heillä on 12—30 dollariin kuukaudessa sekä ylöspito. Lukuisissa tapauksissa palkkataksat ovat vieläkin alhaisemmat.

On muistettava, että ylläolevat teollisuusalat eivät ole käynnissä ympäri vuoden, ja sellaisina niitten olisi taattava työaikana kylliksi ansioita niissä työskenteleville nuorille työläisille, että nämä tulisivat toimeen ympäri vuoden.

Nuorten työläisten on järjestäydyttävä taistelemaan

Tämä nuorten metsä- ja maatyöläisten konferenssi kutsuttiin koolle ryntäyksen alottamiseksi näitten järjestymättömien ja ankarasti riistettyjen nuorten työläisten joukkojen järjestämiseksi taisteluun pikaisten vaatimusten puolesta.

Toveri Mary Gilbert avasi konferenssin Canadan puutavara- ja maanviljelystyöläisten teollisuusliiton puolesta, osottaen lyhkäsesti tämän konferenssin merkityksen ja ne tehtävät, jotka sen suoritettavana olivat.

Toveri F. Bruce raportteerasi työväen yhtenäisyysliiton puolesta laajasti yleensä työläisnuorison asemasta ja erikoisemmin heidän asemastaan metsä- ja maatyöaloilla tänä päivänä. Tätä seurasi laaja keskustelu, johon etenkin nuoret metsätyöläisedustajat osallistuivat, selostaen konferenssille niitä hirvittäviä olosuhteita, joitten alaisena heidän on työskenneltävä.

Puutavara- ja manviljelystyöläisten teollisuusliiton toimeenpanevan keskuskomitean tervehdykset esitti union sihteeri toveri A. Hautamäki. Toveri Dan Parnega tervehti konferenssia kommunistisen nuorisoliiton puolesta, luvaten mitä läheisintä yhteistyöskentelyä konferenssin viitoittamien tehtävien suorittamisessa. Canadan kommunistisen nuorisoliiton toimeenpanevan keskuskomitean tervehdyssähkösanoma luettiin.

Konferenssi loi osittaisvaatimusohjelman

Pitkän keskustelun jälkeen seuraava ohjelma laadittiin metsätyöläisnuorison taisteluvaatimuksiksi: 1. Kappaletyön poistaminen. 2. 7-tuntinen työpäivä ja 5-päiväinen työviikko. 3. 80 dollarin kuukausipalkka ilman ruokaa ja 50 dollaria kuukaudessa ruuan kanssa. 4. Kaksi 15 minuutin lepohetkeä työpäivän kuluessa. 5. Nuoria työläisiä on kohdeltava puolueettomasti.

Seuraavat vaatimukset koskevat maatyöläis-nuorisoa: 1. 8-tuntinen työpäivä ja 6-päiväinen työviikko. 2. 50 dollarin kuukausipalkka ja ruoka. 3. Teknillistä opetusta maatöissä täydellä palkalla. 4. Vanhempien pakottaman lapsityön poistaminen farmeilla. 5. Siirtolaisnuorison orjakontrahtien poistaminen.

Metsä- ja maatyöläisten teollisuusliiton nuorisojaosto muodostettu

Tehdäkseen tehoisan järjestämistyön mahdolliseksi metsä- ja maanviljelystöissä olevan nuorison keskuudessa konferenssi päätti perustaa nuorisojaoston union yhteyteen, joka tulee työskentelemään työläisnuorison saattamiseksi metsätyöläisten unioon ja niiden siellä pitämiseksi.

Tällainen nuorten työläisten jaosto ei tule eristämään tämän union jäsenyydessä olevia nuoria työläisiä aikuisista työläisistä, vaikkakin se tulee erikoisesti työskentelemään näillä työaloilla olevien nuorten työläisten keskuudessa.

Tämä nuorten maa- ja metsätyöläisten jaosto tullaan järjestämään metsäkämppien ja maanviljelysalueitten perusteella. Nuorisojaoston jäsenet ovat täysillä jäsenoikeuksilla varustettuja puutavara- ja maanviljelystyöläisten teollisuusliiton jäseniä, osallistuen tämän union yleiseen toimintaan. Tällaisella nuorten työläisten jaostolla tulee olemaan oma valittu johtonsa, erikoinen jäsenluettelo ja säännölliset kokoukset tullaan pitämään. Erikoisia nuorisojärjestäjiä tullaan asettamaan toimimaan kaikissa tärkeissä keskuksissa. Erikoinen nuorisosivu tullaan julkaisemaan "Metsätyöläisessä" ja kaikissa muissa union virallisissa julkaisuissa. Tehdäkseen mahdolliseksi huonopalkkaisille nuorille työläisille liittyä unioon seuraavat erikoiset jäsenmaksutaksat hyväksyttiin: alle 30 dollaria kuukaudessa ansaitsevilta peritään 30 senttiä kuukaudessa, yli 30 dollaria ansaitsevilta 50 senttiä kuukaudessa.

Toimeenpaneva komitea valittu

Viisihenkinen toimeenpaneva komitea valittiin valvomaan jaoston toimintaa, sen muodostuen seuraavista tovereista: Toivo Saari Nolalusta, Walter Hendrickson Kaministiquiasta, K. Korhonen Intolasta, Tauno Petterson Kivikoskelta ja M. Gilbert Port Arthurista.

Sodanvaaraa koskeva päätöslauselma hyväksyttiin yksimielisesti. Konferenssi päättyi "Kansainvälisen" laulamisella.

Kumituotanto äärimmäisessä pulakaudessa

LONTOO, syysk. 22.—Kapitalistisien maiden suurtuottajilla on edessään monenlaisia pulmia, joista he eivät voi selviytyä minkäänlaisten keinojen avulla. Yksi sellainen suurpulma on kumituotanto, missä eri maiden tuottajat eivät pääse keskenäiseen sopimukseen. Kumin hinta on laskenut kahdeksaan senttiin pauna, missä tilannetta tarkkaavat henkilöt eivät usko sen voivan pysyä, koska kukaan tuottaja ei voi laskea kustannuksia niin alas, että tällä hinnalla tuottaminen kannattaisi. Kumin tuottamisen lasketaan kannattavan 18 sentin hinnalla paunaa kohden. Kumin hinta oli viisi vuotta sitten $1 paunalta, mutta osakkeiden omistajat eivät olleet silloinkaan tyytyväisiä voittoosinkoihinsa, vaan halusivat lisää.

Tuotantoa rajoittava Stevensonin systeemi otettiin aikasemmin käyttöön, koska kumituotanto oli menossa samanlaiseen pisteeseen kuin missä se on tällä kertaa. Mutta nyt ei saadakaan aikaan rajoitussopimuksia, sillä eri maiden tuottajat eivät voi sopia keskenään. Teollisuuden sanotaan olevan tällä kertaa tuotannon ja vaatimusten lain alaisena ja satoja, ehkäpä tuhansia heikompia firmoja kukistuu ja brittiläistä pääomaa häviää tämän kautta, satojen miljoonien puntien arvosta.

Neuvostovehnä horjuttaa kapitalistista taloutta

Neuvostoliiton hyvävehnäsato johtanut vehnänhinnan romahtamiseen Chicagon viljapörssissä

WASHINGTON, D. C., syysk. 20. — Syytöksiä, että Neuvostoliiton vehnä olisi Chicagon viljapörssissä saattanut vehnän hinnan uuteen alimpaan rajaansa, tehtiin eilen Yhdysvaltain maanviljelyssihteeri Hyden toimesta, senjälkeen kun hänellä oli ollut konferenssi presidentti Hooverin kanssa. Maanviljelyssihteeri Hyde väittää, että Yleisvenäläinen tekstiilisyndikaatti, jonka konttori on 39 Broadway, New York City, olisi tuottanut tähän maahan 5,000,000 bushelia neuvostomaalaista vehnää ja edelleen hän väittää, että kun vehnää myydään 42 sentillä busheli Chicagon pörssissä, ei neuvostomaalaista vehnää voida tuolla hinnalla tuoda, läpi Yhdysvaltain suojelustullimuurin, muutakuin "markkinain jahtaamistarkoituksessa", s.o. myydään alle tuotantokustannusten.

Maanviljelyssihteeri Hyde selittää, että hallituksen toimesta on tehty pitkän aikaa tutkimuksia neuvostomaalaisen vehnän suhteen. Sanomalehdet ovat kirjoitelleet, että neuvostomaalaista vehnää olisi myyty 15,000,000 bushelia Chicagon pörssissä, mutta toistaiseksi siitä ei ole saatu varmuutta. Hyde on kirjoittanut Chicagon kauppatoimiston edustajalle, Bunnelille, tiedustellen häneltä, minkälaisiin toimenpiteisiin se on ryhtynyt amerikalaisen vehnän suojelemiseksi neuvostomaalaisen vehnän kilpailulta.

Sutullisenkuuluisa Fishin komitea, joka ryhtyy toimeensa syyskuun 26 p:nä, saanee huolekseen tutkia tämän kysymyksen, sillä Hyden komitea ilmoittaa, että kauppadepartementti ei ole saanut minkäänlaista varmuutta siitä, että neuvostomaalaista vehnää olisi tuotu tähän maahan. Jotkut asiantuntijat selittävät, että hinnat Chicagon, samoinkuin Liverpoolinkin pörssissä ovat romahtaneet siksi, kun on tiedetty Neuvostoliitossa tulleen hyvän viljavuoden ja tiedetään neuvostohallituksella olevan suuret viljavarastot lähetettäväksi ulkomaille.

Myrsky jatkuu Euroopan rannikolla

LONTOO, syysk. 20. — Vähintäin 13 laivaa joutui tänään vaikeuksiin myrskyn keskellä mikä raivosi Englannin kanaalissa ja pitkin rannikoita.

Folkstonesta tiedotetaan, että myrsky on siellä ollut ankarin, mitä siellä on koskaan ennen ollut ja Readingin lähellä tiedotetaan kaksi tavarajunaa törmänneen yhteen ankaran sateen vuoksi. Junarikossa ei ole ketään loukkaantunut, mutta useita vaunuja suistui raiteilta.

PARIISI, syysk. 21. — Ankara rajumyrsky, mikä on tähän mennessä raivonnut jo 72 tuntia, kulkien toisin paikoin 80—100 mailin tuntinopeudella, on aiheuttanut huomattavaa tuhoa sekä Englannin, että Ranskan rannikolla ja merellä. Vähintäin kahdeksan merimiestä tiedetään hukkuneen. Seitsemäntoista laivaa pääsi tänä iltana suojaan Cherbourg Roadsin satamaan. 12 Brestiin ja 7 L'Orientiin. Yksi kreikkalainen, 2767 tonnin kantolainen alus on jätetty vioittuneena uiskentelemaan ja kaksi laivamiestä kerkisi hukkua ennenkuin toinen höyrylaiva kerkisi pelastamaan laivamiehistöä. Laivakapteenit ovat lausuneet myrskyn olevan ankarimman mitä he ovat joutuneet kokemaan 30 vuoteen.

Saksalaiset merisotilaat kapinoineet

Johtavia merimiehiä teljetään vankiloihin.

LEIPZIG, Saksa. — (Postitieto.) Saksalainen sotaoikeus täällä tuomitsi merisotilaat Herman Walterin, George Arntjenin ja Erich Wenden vuodesta kahdeksaantoista kuukauteen linnarangaistukseen merimiesten kapinan tähden, joka tapahtui saksalaisella risteilijällä "Emden".

Merisotilaat nousivat taistelujalalle laivalla vallitsevan kurjan ruuan ja petomaisen komennon tähden, laulaen "Kansainvälistä" ja nostaen punalipun tankoon. Mitään muuta mahdollisuutta ei ollut olemassa laivan päällystöllä kuin purjehtia takaisin satamaan, jonka johdosta nämä johtavimmat tekijät tässä kapinassa joutuivat sotaoikeuden eteen.

Hirveät vankilatuomiot uhkaavat bulgarialaisia talonpoikia

65 talonpoikaa vakavissa syytteissä — Valkoinen oikeuskomento saattaa heidät raskaisiin rangaistuksiin.

SOFIA, Bulgaria. (Postitieto.) — Täällä parhaillaan on käynnissä oikeudenkäynti 65 Gowedarzin kylästä kotoisin olevaa talonpoikaa vastaan, jotka ovat raskaissa syytteissä viime helmikuulla kunnallisvaalitaistelun yhteydessä käytyjen yhteenottojen johdosta. Talonpoikaispuolueen käydessä vaalitaisteluaan ankaran fascistisen terrorin alla, joutuivat he yhteenottoihin viranomaisten kanssa, näitten teljetessä heidät vankiloihin. Tapahtuneissa yhteenotoissa sai kolme hallituksen kätyriä surmansa, jonka johdosta suurta osaa näistä 65 talonpojasta uhkaa elinkautinen vankeusrangaistus, jota on jo syyttäjän taholta vaadittu. Syytettyjen joukossa on myös 7 naista ja 4 alaikäistä.

Painovapaus on täydelleen tallattu jalkoihin työläisiltä.

Bulgarian työläispuolue julkaisi äskettäin puolueen sisäisiä kysymyksiä käsittelevän kirjasen. Poliisi nyt on takavarikoinut sen ja tämän yhteydessä vanginnut lukuisia henkilöitä joiden joukossa m.m. kirjasen toimittaja Podisieff, työläispuolueen keskuskomitean jäsen Stolff ja kirjapainon omistaja Bukoff.

Vangituita pahoinpideltiin petomaisella tavalla vankilaan viemisen jälkeen.

Neuvostoliiton paperipuita Yhdysvaltoihin

NEW YORK, syysk. 22. — New Yorkissa olevan Neuvostoliiton kauppatoimiston julkaisema raportti osoittaa, että Neuvostoliitosta tuotiin pohjois-Amerikaan 17 laivalastia paperipuita viime heinäkuussa sekä elokuun kahden ensimäisen viikon aikana. Yhden laivan lasti purettiin Sorrellissa Que., ja toinen Three Riversillä, Que. Yhdeksän laivaa purki lastinsa New Yorkissa, neljä Portlandissa, Me., yksi Baltimoressa. Näistä oli 13 Spanish-American linjan laivoja. Niiden lasti oli keskimäärin n. $50,000 arvoinen.

GEORGE DUBOIS KARKOITETTU YHDYSVALTOIHIN

Ranskalainen taistelija oli saatava pois Quebecin ranskalaisten keskuudesta keinoilla millä hyvänsä

Vehnän hinta alhaisimmillaan jälkeen v. 1906

WINNIPEG, syysk. 20. — Vehnän hinnat laskivat tänään viljapörssissä alemmaksi kuin mitä ne ovat olleet sitten v. 1906, kun lokakuun vehnän hinta laski etuostoissa 76 1|2 senttiin bushell, laskien siis sentillä. Muita etuostoja myytiin hyvin lähellä edellisen päivän alhaisia hintoja, marraskuun vehnää 77 7|8 senttiä; joulukuun 79 1|8; toukokuun 85 5|8 sentistä 85 3'4 senttiin.

Järvien pään viljavarastot täyttyvät

FORT WILLIAM, syysk. 20. — Järvien pään viljaelevaattoreilla tulee olemaan viljatulva, elleivät ulosviennit rupea huomattavasti lisääntymään seuraavan kahden viikon aikana, sillä aavikoilta tulee suuria viljalähetyksiä. Täällä olevissa varastoissa on nyt 71,704,387 bushella viljaa, siis 4 milj. bushelia enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna ja varastoihin mahtuu ainoastaan 86,000,000 bushella.

Neuvostohallitus peruuttanut tilauksensa Fordilta

NEW YORK, syysk. 20. — Neuvostoliiton traktoritilauksia koskeva tiedonanto kertoo, että neuvostohallitus peruutti kauppasopimuksensa Corkissa, Irlannissa, olevan Henry Fordin tehtaan kanssa, minkä piti sopimuksen mukaan valmistaa Neuvostohallitukselle $10,000,000 edestä traktoreita. Tämän sopimuksen selostetaan olevan suurimmalta osalta peruutetun ja traktoritilaukset siirretyn lontoolaiselle Vickers-yhtiölle.

Yleisvaalit Britanniassa lähestyy

LONTOO, syysk. 22. — Työttömyysnumeroiden jatkuvasti kohotessa kuulee alituisesti puhelta pian lähestyvistä vaaleista, jotka ennustetaan pidettävän marraskuussa. Parlamenttaarisen työväenpuolueen jäsenetkään eivät usko, että konservatiivit antavat Snowdenin valmistaa enään toista budjettia.

Snowdenin itsensä sanotaan huokailevan maallisen kunnian katoavaisuutta, kun kansa saattaa "yhtenä päivänä kruunata miehen laakereilla, tolsena orjatappuroilla".

TORONTO, Ont., syysk. 22. — Ranskankielisen kommunistisen viikkolehden "L'Ouvrier Canadien" toimittaja ja kommunistipuolueen järjestäjä George Dubois karkoitettiin Canadasta Yhdysvaltoihin palveltuaan kuukauden vankilatuomion "laittomasta maahan tulosta."

Toveri Duboisin karkoittaminen suoritettiin siitä syystä, että kommunistisen puolueen toiminta Quebecin ranskalaisten työläisten keskuudessa uhkaa vakavalla tavalla canadalaista porvaristoa, joka on alistanut Canadan ranskalaiset työläiset mitä ankarimman riiston alaisuuteen. Porvaristo koettaa tukahduttaa kommunistisen toiminnan telkeämällä taistelevia työläisiä vankiloihin karkoittamalla sellaisia, jotka voidaan poistaa maasta tällä tavalla, jne.

Tämäkin juttu velvottaa canadalaiset työläiset voimakkaampaan taisteluun kapitalistista luokkaoikeutta vastaan.

Lily Himmelfarb vapautuu näinä päivinä

Canadalainen nuori kommunisti Lily Himmelfarb, joka on elokuun ensimäisestä päivästä saakka amerikalaisissa vankiloissa odottamassa karkoitusta Canadaan tulee vapautumaan näinäpäivinä ja pääsemään takaisin Canadaan. Canadalaisten siirtolaisviranomaisten selostetaan antaneen määräyksen hänen maahan laskemiseksen niin pian kuin amerikalaiset muodollisuudet ovat läpäistyt.

Briand hankkii liittolaisia

GENEVÄ, syysk. 20. — Aristide Briand, Ranskan ulkoasiain ministeri, joka alkoi Euroopan liittoutumishomman, on edelleen puuhassaan, neuvotellen täällä Euroopan maiden ulkoasiain ministerien kanssa ja hänen sanotaan nyt olevan valmiin tekemään mahdollisimman paljon "organiseeraustyötä" tällä aikaa, kun imperialistisien maiden edustajat ovat saapuvilla, saadakseen näiltä kannatusta tälle touhulleen.

Saksan sotavoimat syysharjoitteluissa

ROEMHID, Saksa, syysk. 19. — Tuhannet isänmaalliset kansalaiset olivat täällä Saksan sotaväen syysmanööverien päättäjäisissä, kun presidentti Hindenburg toimitti loputarkastuksen. Joukkojen marssiminen kesti kaksi tuntia.

Saksan pieni sotalaivasto päätti myöskin tänään manööverinsä Wilhelmshavenin luona.

Neuvostoliiton ulkomaankaupan laajeneminen huolestuttaa kapitalisteja

KANSAINVÄLISET KAPITALISTIT KANSAINLIITTOON KESKITTYNEINÄ SUUNNITTELEVAT TEHOSAMPIA KEINOJA TAISTELUUN SITÄ VASTAAN

NORTH BAY, syysk. 22. — T. and N. O. rautatieyhtiön presidentti George W. Lee on ollut tarkastusmatkalla James Bayssä, äärimäisessä kolkassa, minne T. and N. O. rautatielinja viedään ja hän on selostanut matkalta palattuaan olevan varmaa, että rautatie Moose Factoryyn, meren rannikolle, valmistuu ensi vuoden elokuun 15 päivään mennessä.

Hän on selostanut työn edistyvän erikoisella nopeudella ja olevan laadultaan korkeasti tyydyttävää, ja että miehet pidetään työssä koko talven ajan.

Rautatiejatko ulottuu nyt Moose-joen itäiselle rannikolle, sitä on tehty 45 mailia siitä asti kun työt aloitettiin huhtikuun 15 p. Sillan kannattimet on asetettu ensimäisen osan yli, itärannalta Murray-saarelle ja työt uskotaan valmistuvan tällä kohdalla n. kuudessa viikossa. Tukipylväitä on ruvettu asettamaan myöskin Murray-saaren ja joen länsirannan välille, 18-kaarista siltaa varten, mikä tulee viemään raiteet joen toiselle rannikolle. Mr. Lee selosti, että rautatie viedään joen taakse ensivuoden kesäkuun 1 päivään mennessä ja siitä on vielä 43 mailia Moose Factoryyn.

GENEVE, syysk. 22. — Kansainliiton talousasioita käsittelevä komitea tänään erikoisesti harkitsi Neuvostoliiton ulkomaakaupan laajenemistä ja suunnitteli keinoja yhtenäisen kapitalistisen rintaman nostattamiseksi Neuvostoliittoa vastaan. Tässä hyökkäyksessä Neuvostoliittoa ja sen laajenevaa kauppaa vastaan omaksuivat johtavan aseman Rumanian ja Suomen edustajat. Jälkimäistä edustaen Kyösti Järvinen.

Neuvostoliiton nousevat teollisuudet ovat nyt jo todenneet moninkertaisen etevämmyytensä kapitalististen teollisuuksien ylitse, jotka kriisitilan kouristuksissa ovat joutumassa ankaraan puristukseen neuvostotuotteiden vallottaessa markkinoita entistä laajemmalla alalla.

MOSKOVA, syysk. 20. — Kahdeksan vastavallankumouksellisten johtajaa, näiden joukossa myös kaksi pappia, ilmoitetaan ammutun ellen Leningradissa ja Valko-Venäjällä. Nämä henkilöt on todistettu kulta- ja hopearahojen kokoamiseen, tarkoituksella täten saada aikaan vakava pula Neuvostoliiton talouselämässä viisi-vuotissuunnitelman toteuttamisessa, sekä myöskin neuvosto-vastaisen propagannan harjoittamiseen.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön aatteellinen äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2327W.
Phone: Office (job work, advertisements, etc.) 1038 — Editor 536W. — Bookstore 2327W.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:

Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoksista eta tai meistävärsyltä. — Halutessa tiedot te osoitelmatta 25c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotuspetturien on maksettava ilmotuksensa etukäteen.

TILAUSHINNAT:

1 vk. $1.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.00 ja 1 kk. $1.00.

Isännöitsijä J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Vehnän hinnan alentuminen ja farmarien järjestymisen välttämättömyys

Vehnän hinta on laskenut tavattoman alhaiseen tasoon. Porvarilliset lehdetkin kertovat sen olevan nyt alempana sodan edellisiä hintatasoja. Pikku farmareita uhkaa perikato. Farmareilta katoaa luottamus vehnärenkaan nimellä tunnettavan osuustoiminnallisen myyrmin kaikki parantavaan voimaan. Vehnärenkaan johtomiehet, finanssipääoman uskolliset kätyrit, ovat huolissaan tilanteen suhteen. He tekevät kaikkensa saadakseen farmarit uskomaan vehnärenkaan tarjoamat menestymisen mahdollisuudet.

Albertan vehnärenkaan äänenkannattajan, *U. F. A:n*, syyskuun 2 p:n numerossa joutuu Albertan farmarien johtomies, yksi finanssipääoman rengeistä, Henry Wise Wood, "Tiedonannossaan vehnärenkaan jäsenille", jolla tiedonannolla hän koettaa selvittää 60 sentin ensi maksua parhaasta vehnästä, myöntämään seuraavaa:

"Vehnärenkaalla ei ole juoksevaa pääomaa tämän maksun suorittamiseksi. Sitä varten on lainattava rahaa, ja siihen tarvitaan miljoonia — jopa satojamiljoonia dollareita. Renkaan menestykselle ei olisi mikään sen onnettomampaa kuin meidän luottomme murtuminen."

"Me kuulemme lukuisia valituksia siitä, ettei vehnänkasvattaja pysty maksamaan menojaan 60 sentin hinnalla bushelilta ja että hän on pakotettu myymään vehnänsä yksityisille ostajille. Tietysti minä tiedän, ja vehnärenkaan johtajat tietävät, että vehnänkasvattajat eivät voi rahastaa talouttaan 60 sentin hinnalla bushelilta. Nykyisellä täydellä hinnallakaan keskinkertaisesta sadosta ei ole niin paljoa tuloja, että ne vastaisivat vehnänkasvattajan viljelys- ja elinkustannuksia. Siitä huolimatta ei ole mitään syytä uskoa, että uskollinen vehnärenkaan jäsen olisi huonommassa asemassa vallitsevan pulan aikana kuin mitä vehnärenkaaseen kuulumaton vehnänkasvattaja on."

"Ratkaisevamman kokeen kuvitteleminen on vaikeata. Vehnän hinta on alhainen — itse asiassa alapuolella tuotantokustannusten. Vehnänkasvattajat tarvitsevat enempi rahaa kuin mitä he voivat toivoa saavansa vehnästään. Heidän velkojansa ahdistavat heitä — muutamissa tapauksissa aiheettomasti."

Siinä on mitä avomielisin tunnustus vehnärenkaan vararikkoisuudesta ja sen orjamaisesta alistuvaisuudesta finanssipääoman, "luoton", edessä. Mutta sitten jatkaa tämä finanssipääoman renki aivan toisessa äänilajissa. Kas näin:

"Toisaalta on vehnärengasjärjestelmä nykyään yhtä terveellä pohjalla kuin mitä se on milloinkaan ennen ollut; se on aivan samassa määrässä vehnänkasvattajan ainoa toivo kuin mitä se on milloinkaan ennen ollut; vanha myyntijärjestelmä on nyt yhtä toivotonta kuin mitä se on milloinkaan ennen ollut. Itse vehnärengas on nyt voimakkaampi ja vaikutusvaltaisempi kuin milloinkaan ennen."

Minkä verran tuo pröystäily pitää paikkansa tosiasiain valossa? Kapitalistiset sanomalehdetkin osottavat, että vehnän hinnat ovat nyt *alempana*, yhtä poikkeusta lukuunottamatta, kuin mitä ne ovat olleet viimeisen 23 vuoden aikana. Myyntitulva viljapörsseissä tietää sitä, että yksityiset farmarit kuljettavat vehnänsä kiireen kaupalla vehnäelevaattoreihin, saadakseen vehnästään edes nykyisen hinnan, ennenkuin hinnat laskevat vielä alhaisempaan tasoon. Niin tekevät monet vehnärenkaan jäsenetkin. Siitä on johtunut nimitys "salakuljetus-vehnä". Monet vehnärenkaan jäsenet eivät näet kuuntele Henry Wise Woodin kehotuksia, vaan pitävät edullisempana myydä vehnänsä 60 sentin hinnasta bushelin suoraan yksityisille ostajille kuin hyväksyä saman tarjouksen vehnärenkaalta ensimäiseksi maksuksi, tietämättä tuleeko mitään toista maksua olemaan. Tässä on taasen muuan esimerkki pulan vaikutuksesta vehnärenkaaseen ja enne sen hajoamisesta alhaisten hintain takia. Se niinikään kuvaavasti osottaa, millä tavalla vehnärenkaan jäsenet suhtautuvat Woodin vetoomukseen, mikäli se koskee pankkeihin ja niiden luottoon turvautumista.

Vehnärengas on selvittämättömästi sidottu vallitsevaan maatalouspulaan. Ja sikäli kuin tämä pula pahentuu, tulee vehnärengas entistään suuremmassa määrässä finanssipääoman välikappaleeksi. Sikäli kuin luokkajakautuminen farmarien keskuudessa edistyy ja he jakautuvat kahteen vastakkaiseen ryhmään, tulee vehnärenkaasta väistämättömästi muodostumaan finanssipääoman etujen turvaaja. Vehnärengas voi olla olemassa vain pankkien välikappaleena köyhien farmarien hallitsemiseksi.

Vehnän hintain laskeminen kansainvälisillä markkinoilla tulee todennäköisesti edelleen jatkumaan. Se tulee kärjistämään kapitalismin yleistä talouspulaa sekä itse kärjistymään yleisen talouspulan johdosta. Pankit pakottavat mekanisoitujen farmausmetodeitten käytäntöön ottamista entistä suuremmassa määrässä. Se ja monet muut tekijät tekevät mahdottomaksi köyhäin farmarien olemassaolon.

Vain järjestäytyneinä voivat köyhät farmarit pelastua perikatoon ajautumisesta. On jo aika köyhien farmarien kristalloida vähäpätöiset, yksilölliset vastustuksensa mahtavaksi rivimiesliikkeeksi kapitalistista valtakomentoa vastaan, josta vehnärengas on erottamaton osa, ja yhdistää köyhät farmarit taistelemaan *häätöjä vastaan, omaisuuden pakkoluovuttamista vastaan ja muodostamaan toiminnan komiteoita.*

Työläisten ja köyhien farmarien edessä on sama probleemi: *Taistele tahi nälkiinny!*

"Laiton kokoontuminen" ei ollutkaan laitonta

Viimeisen parin vuoden kuluessa on nikkelitrustin uskollinen lakeija, Sudburyn poliisi, nostanut useita puhtaasti luokkaluontoisia kanteita järjestyneitä työläisiä ja heidän toimintaansa vastaan. Näiden kanteiden perusteella on porvarillinen oikeuslaitos langettanut lukuisia luokkatuomioita, joista muutamat ovat olleet verraten raskaita. Viimeisimmässä, viime lauantaina käsitellyssä, löi sudburylainen virkavalta kirveensä pahasti kiveen.

Työväen Puolustusliiton lakimies J. L. Cohen puolusti tovereita Simsiä, Steinbergiä, Billinskiä ja Vaaraa, joita syytettiin "laittomasta kokoontumisesta", melkoisella menestyksellä ja osotti, että Sudburyn poliisiviranomaiset ovat perin alhaisella tasolla kysymyksessä olevan raskaanlaisen syytteen juriittiseen tuntemukseen nähden. Vaikka asiasta tuomion langettanut tuomari on myös Sudburyn poliisikomissionin jäsen, joka komissioni oli määrännyt Sudburyn poliisipäällikön toimittamaan syytteessä olleiden tovereiden vangitsemiset, ja vaikka kuulustelussa ei kuultu muuta kuin kantajan todistukset — poliisipäällikön ja poliisitarkastajan todistukset — niin kuitenkin joutui poliisikomissionin jäsenenä oleva tuomari kumoamaan kanteen.

Älkäämme kuitenkaan antako tämän yhden pikku voiton tuudittaa itseämme laillisuusharhojen uneen. Totta on, että työväenluokan tulee luokkataistelussaan käyttää myös porvarillisia oikeuslaitoksia niin kauan kun se on mahdollista. Vaikka "laiton kokoontuminen" jäi viranomaisilta tällä kertaa toteamatta, niin se ei suinkaan estä viranomaisia, rappeutuvan kapitalistisen järjestelmän lakeijoita, uusista yrityksistä. Niihin viittaili asiaa käsitellyt tuomarikin. Kannustakoon tämä pikku voitto meitä tiivistämään työväenluokan taistelurivejä käsillä olevia ja ratkaisevia taisteluita varten.

Yhdysvaltain talouspulan päättymisestä ei ole toiveita

Guaranty Trust Co:n varapresidentti Francis H. Sisson käsitteli viime viikolla eräässä puheessaan New Yorkissa Yhdysvaltain talouspulaa. Hän sanoi, ettei liikeelämän elpymisestä Yhdysvalloissa ole mitään toiveita ennenkuin käänne on tapahtunut koko maailmaa käsittävässä talouspulassa. Ja kun tosiseikat osottavat, että maailman talouspula yhä pahenee, on Sissonin puheesta vedettävä johtopäätös, että puheet talouselämän pikaisesta elpymisestä Yhdysvalloissa ovat silkkaa pötyä. Sisson puheessaan vihjautti, että parempi onkin, ettei nyt tapahdu mitään elpymistä talouselämässä, koska "talouselämän nopea elpyminen tässä maassa tietäisi myöhemmin vain pahaa vastavaikutusta ja suurempaa lamaannusta."

Mitään talouselämän elpymistä ei ole huomattavissa. Sitävastoin saatetaan odottaa, että pula vain pahenee tulevaisuudessa. Teräsporhojen äänenkannattaja, Iron Age, kertoo terästeollisuuden olevan perin huonossa asemassa, jonka parantumisesta ei ole suuria toiveita. *Iron Age* kirjottaa:

"Terästavarain ostajain keskuudessa ei ole havaittavissa mitään muutosta. Enempi kuin puoli syyskuuta on kulunut ilman, että olisi tapahtunut huomattavampaa lisäystä tehdyissä tilauksissa. Terästeollisuuden tuotanto pysyy entisellään — 58 prosentissa terästehtaiden tuotantokyvystä."

Jutut liike-elämän elpymisestä osottautuvat olevan silkkaa pötyä. Maan perusteollisuus on "entiselläänn".

Hoover on pitänyt suurta ääntä elokuun viennistä. Mutta *New York Timesin* asiantuntija arvelee Hooverin hiukan vääristelleen vientiä koskevia numeroita. Kas näin kirjottaa *New York Times* elokuun viennistä:

"Eilen julkaistuista, viime elokuun ulkomaankauppaa koskevista numeroista käy ilmi, että (Yhdysvaltain) vienti elokuulla oli pienempi kuin yhtenäkään muuna elokuuna sitten vuoden 1915 ja että tuonti oli pienempi kuin yhtenäkään toisena elokuuna sitten 1921."

TYÖVÄEN URHEILU

TUL:n suom. jaoston toimikunnan kokouksesta

Selostusta C.T.U.L:n S.j:n liittotoimikunnan kokouksesta joka pidettiin 19 p:nä syyskuuta Sudburyssä Liberty-haalilla. Puhetta johti P. Ruohonen, pöytäkirjan laati liiton sihteeri U. Ronni. Kokouksessa olivat läsnä liittotoimikunnan jäsenet O. Rautio ja L. Laine.

Koska liittotoimikunnan vakituinen puheenjohtaja ei ollut voinut saapua kokoukseen, niin valittiin puheenjohtajaksi kokoukselle P. Ruohonen.

Luettiin Timminsin Ilolta saapunut uusi raportti mestaruuskilpailujen B-sarjan tiliselostuksesta, joista lopullinen tilitys oli $11.12. Raportti hyväksyttiin. Samoin liittotoimikunnan itsensä järjestämien liiton mestaruuskilpailujen A-sarjan sihteerin laatima tiliraportti, joista tulot olivat $132.59 ja menot $33.40. Jäännös $99.19. Raportti hyväksyttiin.

Käsiteltiin Beaver Laken Jehun kirjelmä, koskeva Sudburyn Kisan kansainvälisissä kilpailuissa juoksen Kisan joukkueen alle 18 vuotisten viestissä juoksun hylkäämistä, koska joukkueessa oli juossut yksi jo ennen kilpailuja 18 v. täyttänyt henkilö. Kisalle päätettiin antaa huomautus, että koska juoksu on liiton sääntöjen vastainen, niin on Kisan korjattava tapahtunut virhe ja voitto luovutettava toiseksi tulleelle Jehun joukkueelle.

Käsiteltiin Sudburyn Kisan kirjelmä koskeva Long Laken Jyryn ja Sudburyn Kisan välisessä pehmeäpallo-ottelussa 24 p:nä elokuuta Long Lakella liittoon kuulumattoman henkilön käyttämistä erotuomarina. Jyrylle päätettiin muistuttaa viimeisen liittokokouksen päätöstä, jos kysymyksessäoleva henkilö on porvarillisiin piireihin kuuluva. Että liittoon kuulumattomia ns. porvarillisia henkilöitä ei saa käyttää toimitsijoina eikä muutenkaan missään seurojen järjestämissä kilpailuissa. Kaikkia muitakin liiton seuroja päätettiin kehoittaa ottamaan liittokokouksen päätös huomioon.

Päätettiin lähettää liiton tervehdys Yhdysvaltain L.S.U:n konventsioonille.

Yleis-canadalaisen T.U.L:n kirjelmien käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen, koska kirjelmiä. ollen englanninkielisiä, ei oltu voitu saada käännetyksi.

Liiton joulujulkaisun Työläisurheilijan Joulun ilmoitushinnoiksi päätettiin seuraavasti: Koko sivu $25.00, puoli sivua $15.00, neljännessivu $8.00 ja onnittelut 15 sentiä nimeltä. Ilmoitusten ja onnittelujen keräyksestä ja lehden myynnistä päätettiin antaa 15 pros. palkkiota. Samalla päätettiin, että seurojen lehteen aikomat kuvat ja kirjoitukset on oltava liittotoimikunnalla viimeistään 15 päivään lokakuuta kirjapainossa olevien työkiireiden vuoksi. Jälkeen 15 päivän tulleiden kirjoitusten ja kuvien julkaisemisesta ei liittotoimikunta katso voivansa mennä vastuuseen.

Seuraava liittotoimikunnan kokous pidetään keskiviikkona tk. 23 p:nä.

Kokouksen puolesta U. Ronni (sihteeri)

Canadan TUL:n Montrealin piirin kokouksesta

Piirin perustava kokous pidetään lokak. 5 p:nä — Kaikkia työväen urheilujärjestöjä kehotetaan lähettämään edustajansa

Canadan TUL:n (Workers' Sport Association of Canada) toimeenpaneva komitea on päättänyt kutsua kaikki Montrealissa olevat TUL:n alaiset työläisten urheiluseurat ja klubit yhteiseen piirikokoukseen.

Kapitalistinen urheilu on vaikuttamassa yhä enemmän ja enemmän laajoissa nuorten samoin kuin myöskin täysikasvuisten työläisten joukoissa. Työnantajaluokka tehostetun toimintansa avulla haluaa saada työläiset unhoittamaan, että he ovat työnantajaluokan taholta riistettyjä, haluten heidät valmistaa yhä enemmän alttiiksi suuremmalle hiestytykselle. Samalla aikaa he urheilun varjossa varustavat työläisiä uuteen imperialistiseen sotaan.

Vastapainona näille porvariston suunnitelmille Canadan TUL:n, ja kaikkien sellaistenkin työläisten urheiluseurojen, jotka eivät vielä kuulu Canadan työväen urheiluliittoon, täytyy järjestää voimansa tehokkaaseen työhön luodakseen voimakkaan työväen urheiluliikkeen Canadaan. Tarkoituksella laajentaa työtämme ja voimistuttaaksemme toimeliaisuuttamme tässä työssä olemme kutsuneet yllämainitun piirikokouksen koolle.

TUL:n piirikokous Montrealissa tulee keskustelemaan kaikista tärkeimmistä kysymyksistä ja tilanteesta, mikä vallitsee Montrealissa työväen urheiluliikkeen piirissä, suunnitellen ryntäyksien järjestämistä, voimistaakseen jo toiminnassaolevien TUL:n alaisten seurojen toimintaa, samalla myöskin etsien keinoja uusien työväen urheilujärjestöjen perustamiseksi piiriin.

Kansallinen toimeenpaneva komitea esittää piirikokouksen käsiteltäväksi seuraavat kysymykset: Selostus liiton tilanteesta ja tehtävistä; jäsenten hankkimisryntäys ja järjestämistyö; piirin perustaminen; piirijärjestäjän valitseminen; piirin toimeenpanevan komitean valitseminen.

Jokaisella TUL:n seuralla tai klubilla on oikeus lähettää kokoukseen yksi edustaja jokaista 10 jäsentä kohden. Työväen urheiluryhmät, jotka eivät vielä ole liittyneet TUL:oon, voivat myöskin lähettää edustajansa tähän kokoukseen.

Kokous tulee pidettäväksi sunnuntaina, lokakuun 5 päivänä, kello 10 aamupäivällä.

Eteenpäin! Rakentakaamme voimakas työväen urheiliuliike!

Workers' Sport Association of Canadan tp. komitea.

J. K. — Paikka, missä piirikokous tulee pidettäväksi, ilmoitetaan myöhemmin seuroille, samoin kuin tieto siitä tullaan julkaisemaan myöskin tässä lehdessä. TUL:n toimeenpanevan komitean osoite on: Workers' Sport Association of Canada, 424 Spadina Ave., Toronto, Ont.

Kilpailuselostus Coteau Hillistä

Selostus kilpailuista, jotka toimeenpantiin coteau-hilliläisten ja dunblanelaisten välillä elokuun 1 päivänä Coteau Hillissä, Sask., aluejuhlain yhteydessä aluekomitean lahjoittamasta kiertopalkinnosta.

Naisten 3-ottelussa saivat pisteitä seuraavat: 1) Ellen Markkula D. 106,94; 2) Bertha West D. 106,64; 3) Bertha Mukari C. H. 103,61. Laskettu miesten pistelaskun jälkeen. Osanottajia kaikkiaan 6.

Alle 18 v. 3-ottelu: 1) Alpo Lekander 163,27; 2) Asser Lekander 140,01. 3) Willie Tammi 135,31. Osanottajia ainoastaan 3, kaikki Coteau Hillistä.

Miesten yli 30 v. 3-ottelu: Ilmari Ahola 158,10 pist., ainoa osanottaja sarjassaan.

Miesten 5-ottelu: 1) Walter Lekander C. H. 339,71; 2) Olavi Lekander C. H. 314,90; 3) Kassu Hietala D. 302,30. Osanottajia kaikkiaan 5.

Urheilulajeina oli naisilla korkeushyppy, pallonheitto ja 60 metrin juoksu. Alle 18 v. pojilla oli kiekonheitto, kolmiloikka ja 100 metrin juoksu. Yli 30 v. miehillä pituushyppy, keihäänheitto ja 60 m. juoksu. Miehillä kuulantyöntö, keihäänheitto, korkeushyppy, kolmiloikka ja 100 m. juoksu.

Base Ball-pelin Coteau Hillin ja Dunblanen välillä voitti edellinen 13 juoksulla 8 vastaan.

Naisten 4x100 m:n viestin voitti dunblanelaiset ajalla 1.06, coteau-hilliläisten ajan ollessa 1.12.

Miesten 4x100 m:n viestin voitti dunblanelaiset ajalla 54,3, coteau-hilliläisten aika 58.1.

Miesten viestin (800, 400, 200, 100) voitti coteau-hilliläiset ajalla 4.40. Dunblanelaisten 800 m:n juoksija keskeytti.

Kiertopalkintoon pisteitä saivat coteau-hilliläiset 71, voittaen toisen kerran kiertopalkinnon haltuunsa. Dunblanelaiset saivat 36 pistettä.

Naiset pelasivat ystävyysottelun pehmeäpallopelissä, jonka voittivat coteau-hilliläiset 37 juoksulla dunblanelaisten 14 vastaan. Tätä lajia ruvettiin harjoittelemaan vasta syyskesällä ja näytti olevan mielenkiintoista peliä, joten sitä tullaan ensi kesänä harjoittelemaan suuremmassa määrin.

Coteau-hilliläisistä ja dunblanelaisista muodostettu yhdistetty joukkue pelasi ystävyysottelun base-ball-pelissä pontiaclaisen joukkueen kanssa, jonka ensinmainitut voittivat, mutta en ole kuullut minkälaisilla tuloksilla.

Vaikka näissä kilpailuissamme ei saavutettukaan mitään n.s. loistotuloksia, niin joukkoluonne niillä oli, sillä niihin otti osaa 65 henkilöä. Ja sellaisiahan kilpailujen tuleekin olla, että niissä on mahdollisimman paljon osanottajia, ne muodostuvat silloin kuin itsestään joukkueurheiluksi. — W. L.

Montreal

Palvelijatar-osaston iltama. — Ensi sunnuntaina t.k. 28 päivä on palvelijatar-osaston ensimmäinen tilaisuus tämän syksyn toimintakauden aikana. Ohjelma tulee olemaan hyvää ja valikoitua, niinkuin yleensä on tyttöjen toimeenpanemissa iltamissa ollut. Näytelmä tulee olemaan "Hän on Sysmästä", eikä kuten ennen on ilmoitettu kappale "Unelmia". "Hän on Sysmästä" on yksi hauskempia huvinäytelmiä, joka yksin on sen arvoinen että kannattaa tulla katsomaan.

Naamiotanssit. — Oletteko tulleet katselleeksi Montrealin osaston päivälistailmoitusta Vapaudesta, missä oli että osaston huvitoimikunta toimii syksyn ensimäiset naamiaiset t.k. 27 päivän illalla. Kolme palkintoa jaetaan. Jos ette sitä ole ennen huomanneet, niin nyt sen tiedätte, joten sijs ensi lauantaina ollaan siellä.

Työttömäin kokous. — Sunnuntaina 28 päivä kello 2 iltapäivällä on työttömäin kokous järjestetty metsätyöläisten järjestön taholta. Tilaisuus, samalla tulee olemaan järjestämiskokous, Kaikkia suomalaisia työläisiä kehoitetaan saapumaan silloin S.j. osaston talolle 1445 Notre Dame St., W. Kysymys allistetaan joukkojen keskusteltavaksi.

Puolustusliiton toiminta. — Työväen puolustusliiton sihteeri toveri Smith ja toveri Neil olivat täällä t.k. 12—13—14. Molemmat puhuivat osaston talolla t.k. 14 päivän iltapäivällä ja Neil puhui myöskin 12 päivän illalla. Osanotto tilaisuuksiin oli laimeanpuoleinen. Molemmat toverit selostivat puolustusliiton toiminnasta ja myöskin nykyisestä rahallisesta ahdinkotilasta, mikä on johtunut eri oikeustaisteluista mitä puolustusliitolla on ollut vangittuja työläisiä puolustaessaan. Sillä jos koskaan ennen niin viime kuukausina on porvariston viha kohdistuhut työväenjärjestöjen henkilöitä kohtaan ja heitä on raahattu vankilaan, joissa jokaisessa tapauksessa on Canadan työväen puolustusliitto ollut asiaa puolustumassa lakiopillista neuvoa ja apua antaen, sekä myöskin tukenut näitä henkilöitä aineellisesti. Kolehti kannettiin puolustusliiton hyväksi jokaisessa tilaisuudessa, paitsi 12 päivän iltana, samoin eri järjestöt lahjoittivat pienempiä summia puolustusliiton hyväksi. Mikä oli syynä, ettei suurempia joukkoja saatu kokoon puhetilaisuuksiin? Voisi olla ehkä yhtenä sekin, että tilaisuudet oli huonosti järjestetty. Sillä kukaan ei tiennyt tilaisuuksista ennenkuin vasta pari päivää ennen puhujain tänne saapumista, mikä puoli olisi toimeenpanevien komiteoiden korjattava seuraavilla kerroilla. Myöskin ei ole voitu saada suuria työläisjoukkoja täysin ymmärtämään työväen puolustusliiton tarkoitusta, vaan pidetään puolustusliiton toiminta vain jonakin sivuasiana, vaikka puolustusliiton työ on yksi kaikkein tärkeimpiä meidän luokkataistelussamme. Työläiset, liittykää kaikki työväen puolustusliiton toimintaan ja avustakaa sen eteenpäin menoa! — J. S.

Kivikoski ja Tarmola

Raportti L. & A. W. I. U. of Canadan Kivikosken ja Tarmolan osaston kokouksesta, joka pidettiin 14 p. syysk. Rosengrenin asunnolla. Puheenjohtajana toimi Pitkänen ja kirjurina allekirjoittanut, joka valittiin myös raportteriksi.

Esitettiin Kivikosken Nuorisoliiton osaston edustaja Matti Hoxell, joka hyväksyttiin.

Jäsenkortit tarkasti Pitkänen ja Väänänen. Kokouksessa oli 10 union jäsentä ja 4 ei-jäsentä.

Luettiin ja hyväksyttiin viime kuukausikokouksen pöytäkirja sekä ylimääräisen kokouksen pöytäkirja, joka oli tehty Tarmolan s.j. haalilla 16 päivä elokuuta.

Port Arthurin alueen unio-osastojen välisen edustajakokouksen pöytäkirja elokuun 24 päivältä 1930 kohta kohdalta luettiin ja keskusteltiin sen johdosta. Ottaen huomioon nykyisen taloudellisen ahdinkotilan, jossa esiintyy toimintavarojen puutteena uniomme järjestämistyössä, päätti osastomme ensi iltamista tulevat varat luovuttaa kokonaisuudessaan uniomme järjestämisrahastoon, koska henkilö, joka lainasi rahaa osastollemme Kalle Salon matkakuluja varten, ei rahojansa vielä vaadi takaisin.

Kokous päätti esittää, että Kivikosken S. J. osasto ja Kivikosken naisliiton osasto kumpikin järjestäisi yhdet iltamat uniomme järjestämistyön hyväksi. Edelläolevan mainituille järjestöille esittämään valittiin Petter Lääperi.

Samoin lausuttiin toivomuksena, että jos mahdollista, niin Kivikosken nuorisoliiton osasto toimisi myös iltaman mainitun tarkoituksen hyväksi. Asian esittää Matti Hoxell.

Niinikään päätettiin esittää Tarmolan s.j. osastolle ja Tarmolan naisliiton osastolle, että ne myöskin toimisivat kumpikin yhden iltaman uniomme järjestämistyön hyväksi. Asian esittää Väätäinen.

Otettiin käsiteltäväksi nuorisoliiton ja uniomme välinen yhteistyö, jonka johdosta lausuttiin toivomuksena, että Kivikosken nuorisoliiton osasto valitseisi aina säännöllisesti unio-osastomme kokouksiin edustajan. Osastomme valitsi edustajaksi Kivikosken nuorisoliiton osaston kokouksiin jatkuvilla valtuuksilla toveri Antti Pitkäsen, jolle pöytäkirjan ote annetaan valtakirjaksi. Valintansa yhteydessä Pitkänen pyysi kokoukselta erikoisia ohjeita työskentelyä varten edustajatehtävissään. Mitään erikoisia määriteltyjä ohjeita ei kokous voinut antaa, vaan jätettiin edustajalle vapaat kädet ottaa käytännöstä parhaaksi katsomansa toimintamuodot.

Janne Voutilais-vainaan toiseksi tilintarkastajaksi valittiin Arthur Rosengren. Kun tarkastajat olivat tilit tarkastaneet ja esittivät lausuntonsa sekä luettiin tilinpäätös, niin myönnettiin tilivelvolliselle A. Savolaiselle täydellinen tilivapaus.

Unio-osastomme tilit päätettiin tarkastaa puolivuosittain. Huvitoimikuntaan lisäjäseneksi Karjalaan matkustaneen Martti Pitkäsen tilalle valittiin Paavo Saari varalle Oskari Väätäinen ja Paavo Väänänen.

Seuraava kuukausikokous päätettiin pitää Antti Pitkäsen asunnolla. Muistakaapa saapua runsaslukuisesti kokoukseen. Samalla muistutan vielä kerran, että kuukausikokoukset ovat säännöllisesti joka kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 j. pp.

Nyt kun nuorisoliiton osastot ja unio-osastot aloittavat yhteistyöskentelynsä, teille nuoret minä erikoisesti tämän yhteydessä tahtoisin lausua, että te nuorempina toverelna täydellä luottamuksella käännytte puoleemme silloin kun te jotakin apua toiminnassanne tarvitsette ja me vanhempina tovereina lupaamme tehdä kaikkemme vointimme mukaan teidän järjestötyönne edistämiseksi ja yhteisrintamamme lujittamiseksi, sillä se on meidän velvollisuutemme. Samalla toivomme teidän nuorina aatteemme innoittamina ottavan paikkanne tulevissa uniomme yhteyteen järjestettävissä nuoriso-osastoissa. Toimikaa käsikädessä vanhempien tovereiden kanssa, niin teille entistä selvemmäksi tulee luokkatietoisuus, teille piirtyy selväksi luokkataistelun kartta, jota te ehdottomasti tulette tarvitsemaan tulevassa luokkasodassa. Ei pidä ajatella, pystymmekö me tai emme antamaan mitään joka tuottaisi tuloksia järjestötyömme eteenpäinviemiseksi, sillä on otettava huomioon, että huonokin toiminta antaa ajattelun ainetta ja että tehdyt virheet voidaan vaan välttää entisen toiminnan huolellisen arvostelun ja tutkimisen kautta, jonka johdosta voimme laatia entistä tehoisammat toimintaohjeet. Me vanhemmat emme voi teille jättää muuta perintöä kuin taistelun vapautenne puolesta. Te tulette olemaan se voima, joka kukistaa tämän väärän, yksityisomistusoikeuteen perustuvan yhteiskuntajärjestyksen, ja tilalle luomaan uuden työtätekevän luokan hallitseman yhteiskunnan. Nuoret työläistoverit, te voitte menettää vain kahleenne, mutta voittaa te voitte koko maailman. — K. Sivak.

White Fish

Jaa se "Herra Kankkunen" tekee vierailuretken tänne White Fishiin. vaikka tämä on vaan farmiseutua, niin ei näin suuri herra ole meitä tilti ylenkatsonut. Ja kun hän on hauska humooristaan ja vitseistään, niin yleisö on varmaan huvitettu kun vaan saapuu haalille 27 p:n iltana, jossa näyttämöltä esitetään "Herra Kankkunen" 3 näytöksessä. Ken tulee haalille ei varmaan tule sitä iltaa unohtamaan sillä — —

Sadetta taaskin riittää, koska ei sitä päivää ettei sada, vaan ei vielä niin runsaassa mitassa kuin keväällä, jolloin tulvavedet tuhosi kaiken. Täältä tehtiin anomus hallitukselle, että saataisi vähän avustusta, vaan ei siitä ole vielä kuulunut mitään. joten avustus ei riitä köyhälle farmarille. Vaikka emme tosin ole yksin tässä asemassa, meitä on monin kerroin enemmän kuin meidän hallitsijoitamme joten meillä on valta, jos vaan se osataan ottaa. Yhteenliittyminen sen aikaan saisi. — Kirjeenvaihtaja.

Vermilion River

Osuustoiminta-juhlat vietetään Vermilion Riverin koululla ensi sunnuntaina, kuluvan syyskuun 28 p:nä, alkaen kello yksi päivällä.

Ohjelma tulee luonnollisesti sisältämään työläisten ja vähäväkisten farmarien osuustoimintaa käsittelevia numeroita. Tilaisuudessa tulee esiintymään m.m. kaksi puhujaa, joista toisen lähettää C.S.J:n neljännen alueen toimikunta ja toisen CKP:n viidennen piirin toimikunta. Runoja ja kertomuksia tullaan luonnollisesti myös esittämään. Kahvin tarjoilusta tulevat Vermilion Riverin emännät pitämään hyvän huolen.

Pidetäänpä siis Vermilion Riverin osuustoiminta-juhlat mielessä ja saavutaan Vermilion koululle suurilukuisena joukkona ensi sunnuntaina kello yhden tienoissa. — X.

Malvern, Ont.

Täällä oli kauhea tulipalo keskellä päivää ja ihmisten lähettyvillä ollessa, kun naapurimme Wilson oli alkanut puimistyöt, kutsuen 7 naapurin miestä avukseen, ollen itse työmiehensä kanssa mukana, oli tulen kipinä päässyt koneesta olkiin. jotka syttyivät helposti, ollen hyvin kuivia. Miehet hätäänty neinä alkoivat hangoilla ja kepeillä lyömään olkiin, josta tuli enemmän vaan levisi. Nousi äkkiä tuulen puuska, joka levitti liekit joka puolelle. Ei veden heittäminen mitään auttanut ja niin paloi navetta ja kaikki muut ulkohuoneet aivan perustuksiaan myöten. Asuinrakennus, ollen tiilinen. säilyi sentään, paloi vaan osa katon reunaa.

Sikopahnassa olleet 8 sikaa paloivat myös. Wilson on kyllä varakas farmari, mutta ei sentään kenellekään pitäisi sellainen kamala vieras tulla. Oli juuri ehditty kaikki vuoden sato saada sisään ja niin se meni. Vilja oli vakuutettu $1,000 kyllä, mutta vahinko on monin verroin suurempi. Rakennukset olivat kaikki hyvässä kunnossa. Tämä farmi oli kyllä Wilsonille isänsä perija, mutta isä oli kauhean kovalla työllä saanut kasaan sen minkä pojalleen jätti ja poika puolestaan väsymättömästi raatanut, kuten farmarien yleensä on tehtävä. Ikävä tapaus. — K. Sivak.

Sanomalehti- ja kirjallisuusmiehen havaintoja Border Cityssä

En malta olla mainitsematta muutamista ikävistä havainnoista, joita viime aikoina olen joutunut tekemään sanomalehti- ja kirjallisuusasiamiehenä toimiessani rajakaupungissa asuvien suomalaisten keskuudessa.

Eräänä päivänä, kun luin Vapaudesta, että nyt on ilmestynyt uusi Suomen luokkaotaa käsittelevä teos "Yli kuoleman kenttien", niin ajattelin "nyt varmaan saa asiamies tehdä pisnestä", sillä kirjan nimestä ja aiheesta päätin, että jokainen työläismielinen kansalainen ostaa mainitun kirjan, koska sen hintakin on vaan 55 settiä.

Alku näyttikin lupaavalta. Tuskin olin sanomalehden pannut pois kädestäni, kun olin saanut edellämainitulle kirjalle 2 tilausta, vieläpä nuo kirjan tilaajat olivat mihinkään työväenjärjestöön kuulumattomia henkilöitä.

Jo seuraavana päivänä edelläkerrotusta saapuikin Vapaudesta muutama kirja edellämainittua teosta paikkakuntamme asiamiehille myytäväksi. Allekirjoittanutkin sai 5 kpl. myytäväksi, joista edellämainitut 2 teosta oli jo tilattu. Pian sen jälkeen pidettiin Suomalaisten Border Citiesin osaston kokous suomalaisella haalilla, kokouksessa kerrottiin kirjoja ei ollut kakunnallamme vielä myytävänä, hyvällä toiveella kirjojen myynnistä otin jälellä olevat 3 kirjaa kaani haalille, johon tiesin tulevan kymmeniä järjestyneitä siä. Melkein olin paholaisen kirjoja oli niin vähän, että niiden loppuvan kesken.

Lukija ehkä hämmästyy kuullessaan, että nuo 3 kirjaa olivat jäleen kainalossani palanneet uksesta kotia. Mutta hämmästyksen iltaisin siitä välipuh

Vapauden asiamiehille

uulette, että teillä on liikoja kappaleita kirjaa "Yli kenttien", niin lähettäkää heti myymättömät takaisin kirjakauppaan.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

X 69, SUDBURY, ONT.

an fascismin johtajat oikeassa valaistuksessa

LUONNEPIIRTEITÄ MUSSOLINISTA JA HÄNEN LÄHIMMISTÄ MIEHISTÄÄN

aalittomuus selittää smin rikolliset teot

julkaistiin Wienissä iener folksbuchhandnnuksella italialaisen uksen teos "Musso-Ge folge" (Mussolini alaisensa), jossa esimielenkiintoisia seikjohtavien fascistien desottamisista. Kun assa määrässä autmään fascistisen liikka, lienee paikallaan nkielisillekin lukijoilistijohtajia sellaisina isuudessa ovat olleet

o Mussolini

liikkeen kansainväliatuin yksilö on Be-, Italian diktaattori. ettua on, että hän on mmäisen vasemmistoijohtaja. Mutta mit ut vielä tämän lisäkttaa Junius Romanus a tietoja. Mussoli vanhemmat ovat olteja, ja hänen lapkerrotaan, että "hän elätty hedelmävaras, n puuttunut kertoistakaan varkauksisudellisesti olivat palnpia kuin suupalan

ssolini suurestikaan upuolivapauttaan, eiveellisyyssääntöjä anlta, siitä on todisteinellä on Tarcentossa jaltaan avioton lapesta naisesta. Tästä Mussolini ole koskaan Lapsen äiti on hakea puoluehallinnonkin Milanon poliisipöytäa 1920 kertovat vielä omasta lapsesta, joka li erään Ida Walter' ämä äiti koetti virkan saada fascistipuoen toimittajalta Mussapua heidän lapseluloksetta. Lokakuusnnen fascistien Rookävi Mussolinin nyimo sanomalehtimieslta komitealta vaatia toimenpiteitä, että taisiin huolehtimaan meentulosta. Fascijo silloin upporikas oli vuosikausia hallaisten aikoinaan rappolo d'Italia"-lehteä, paljon rahaa. Rouva tilaisuudessa niin katä nimitti Mussolinia ka oli myynyt itsen-. Niin on suhtautumään mies, joka nyt kerskuu uudistavansa perheen sivellisyyden.

Nyt hurskaana esiintyvä diktaattori Mussoliini, joka usein valokuvauttaa itsensä rukoiluasennossa ja suutelee pyhimyskuvia, on todellisuudessa ollut mitä törkein uskonnollisuuden häpäisijä. "Vuonna 1910 — jolloin Mussolini oli 27 v. vanha ja sivuuttanut poikamaisen vallattomuusajan — puhui Sen Mercurialen kirkossa Forlissa (Romagnan maakunta) eräs paastopappi ankarasti kapinallisia, nimittäin sosialisteja vastaan. Mussolini keräsi mukaansa joukon paikkakunnan nuoria miehiä, pahoinpiteli pappia ja yritti sytyttää kirkon tuleen ulkopuolelta. Tämän tekonsa vuoksi tuomittiin hänet 9 kuukaudeksi vankeusrangaistukseen, jonka hän kärsi Bolognassa."

Sveitsissä ollessaan tuomittiin Mussolini kerran Lausannessa varkaudestakin rangaistukseen.

Eräs tasavaltalainen keskikoulunopettaja ja kirjailija, joka käyttää nimimerkkiä Pan, kuvasi Mussolinin hyvänä ystävänä häntä m.m. seuraavasti: "Mussolini on tempperamentiltaan täydellisin anarkisti koko Italiassa ja kenties tällä hetkellä koko Europassakin."

Aldo Finzi

Mussolinin lähimpien apulaisten ja työtoverien vaellus on yleensä ollut hyvin kirjavaa. Sisäasiain alivaltiosihteeri Aldo Finzi, joka toimii sisäministeriön valtuuksilla, on entinen laivastoupseeri. Rooman keskuksesta hän lahjoitutti itselleen tontin, uhalla että muussa tapauksessa olisi tontin omistaneen osuusliikkeen omaisuus takavarikoitu valtiolle. Kun sitten alkoi propaganda pelihelvettien laillistuttamisesta Italiassa, alkoi vallanpitäjille ja ennen muita Finzille virrata kultaa. Pelihelvettien laillistuttamista tarkoittavasta lakiesityksestä maksoivat kylpylät suunnattomia summia ja erioikeuksilla toimivat Biarrizin, Montecarlon ja Nizzan pelihelvetit taas maksoivat satumaisia summia siitä, ettei esitys olisi koskaan tullut laiksi. Ja jotta molemmilta kilpailijoilta olisi saatu kiristetyksi rahat fascistipomoille, hyväksyi ministerineuvosto lakiehdotuksen ensin, mutta jonkun ajan kuluttua taas kumosi sen. Kun tällainen kiristys synnytti paljon verta ja saattoi arveluttavaan valoon koko hallituksen, täytyi jostakin etsiä uhrilammas ja Finzi erotettiin — upporikkaana miehenä.

Giovanni Marinelli

Giovanni Marinellista, joka on entinen kirjanpainaja, teki Mussolini fascistipuolueen hallinnollisen pääsihteerin. Marinellin tehtävänä oli Matteottin murhan rahoittaminen ja hän käytti tarkoitukseen kaikkiaan 300,000 liiraa (noin 15,000 dollaria). Matteottin murhan aiheuttama yleinen suuttumus fascistihallitusta vastaan hermostutti Mussolinia siinä määrin, että hän antoi vangita luottamusmiehensä. Marinelli on osannut hoitaa leiviskänsä niin hyvin, että hänen tilillään pankissa oli kokonaista 7,000,000 liiraa, mitkä takavarikoitiin. Marinelli kuitenkin vapautettiin pian ja on taaskin fascistisen kunniallisuuden ensimäisiä edustajia.

Cecare Rossi

Cecare Rossi on moraalisesti samaa kaliberia kuin edellisetkin. Hän on ollut Mussolinin lähimpiä miehiä fascistisen liikkeen alusta asti. Vallankaappauksen jälkeen tuli hänestä sisäministeriön sanomalehtijaoston päällikkö. Rossi oli myöskin fascistipuolueen hallinnon jäsen ja fascistimiliisin kunniapäällikkö. Asemansa nojalla hän järjesti itselleen lukuisia hyvätuloisia virkoja ja eli mitä yllelisimmin. Yksin Rooman kaupungissa oli hänellä kolme erillistä, muhkeasti kalustettua taloutta. Kahdessa oli hänellä myöskin cri vaimot. Yhdessä Marinellin kanssa hän järjesti Matteottin murhan ja jutun paljastuttua joutui pakostakin vangitsemisuhan alaiseksi. Piiloiluaikanaan hän kirjoitti kuuluisat muistelmansa, joissa todisti itse Mussolinin antaneen määräyksen Matteottin murhaamisesta (siv. 37). Lopulta hän pakeni ulkomaille, vaikka Mussolini aikoi hänet sijoittaa uusiin virkoihin, kuten Marinellinkin. Kun Rossi ulkomailla alkoi julkaista paljastuksia fascistien rikollisista edesottamisista, lähetettiin Roomasta murhaajia kostamaan, mutta toista tietä saapui myöskin varoituksia, joten Rossi on säästynyt fascistiselta tuomiolta.

De Bono

Italian armeijan entinen kenraali De Bono, joka valtiopetoksellisesti asettui johtamaan fascistien vallankaappausmarssia Roomaan, sai tehtävästään Mussolinilta palkkioksi fascistimiliisin ylipäällikkyyden, poliisilaitoksen ylimmän johdon ja senaattorin paikan. Näitä asemia hän käytti hyväkseen monella tavalla. Sotatarpeiden hankintatoimilla hän huijasi itselleen 480,000 liiraa, kiristi Italian valtiolta suunnattomia välityspalkkioita kaikista sotatarpeista, myi suuret määrät aseita ja sotatarpeita Liettuan hallitukselle omaan laskuunsa, järjesti välikäsien kautta pelihelvetin Vallombrosaan, suunnitteli Amendolan murhan, oli täysin tietoinen Matteottin murhasta ja hankki murhamiehelle väärennetyn passin pakoa varten. Lopulta hän joutui syytteeseen 16 eri rikoksesta, joista monet olivat törkeintä laatua. Mutta fascististen ansioittensa takia hänet tietenkin vapautettiin.

Italo Balbo

Samoin kuin De Bono tiesi ilmailuministeriön alivaltiosihteerikси koroitettu Italo Balbokin liian paljon fascistien lukemattomista rikoksista tullakseen lopullisesti erotetuksi, vaikka niitä paljastui hänenkin tililleen tavattoman paljon. Osallisuudesta moniin murhiin täytyi hänet kuitenkin väliaikaisesti erottaa ilmailuministeriön johdosta, mutta Mussolini on palauttanut ystävänsä takaisin saman ministeriön johtoon.

..Roberto Farinacci

Italian fascistijohtajista puhuttaessa ei voida jättää mainitsematta fascistipuolueen pääsihteeriä Roberto Farinaccia. Junius Rossi kertoo, että valtion virkamiehenä hänelle eivät riittäneet mitkään lahjukset, pankkimiehenä hän ei karttanut minkäänlaisia kavalluksia eikä kirjailijana törkeintäkään plagaattia. Ennen fascismin valtaannousua hän lukeutui oikeistososialisteihin, siirtyi sitten vapaamuurareihin ja, niin pian kuin fascismi sai enemmän jalansijaa, kiipesi hän liikkeen huomatuimmille johtopaikoille. Cremonassa hän perusti fascistisen lehden "Cremona Nuova", jolle kiristi suuria summia koko alueen asukkailta. Siten hän hankki itselleen suuria persoonallisia rikkauksia. Kun fascistit vainoovat myöskin vapaamuurareita, kielsi Farinacci v. 1925 kunniasanallaan koskaan na" hänen vapaamuurarivalansa Silloin julkaisi "Coce Republicana" hänen vapaamuurarivalansa tekstin. Tultuaan paljastetuksi valheesta Farinacci selitti liittyneensä vapaamuurareihin tehdäkseen työtä Italian liittymiseksi maailmansotaan. Mutta tämäkin oli valhetta, sillä vapaamuurareihin hän liittyi vasta v. 1919. Vaikka Farinacci ei koskaan ole ollut rintamapalveluksessa, on hänenkin rintaansa koristettu Italian sotaristillä ja lukemattomilla muilla sankaruusmitaleilla. Hän teki häikäilemättömästi työtä Matteottin murhaajan vapauttamiseksi ja hänen rikosrekisterinsä on mitä kirjavin.

Kun fascistien pääjohtajat ovat edelläosoitetunlaisia, ei ole ollenkaan ihmettelemistä, että fascismiin yhdistyy loppumaton sarja kaikenlaisia rikoksia toisinajattelevia vastaan.

VOITTO

Suom. K. Sivak.

Tämä kirjoitus on P. Tkatshenkon muistiinpanoja. T. oli yksi Bessarabian huomatuimmista vallankumousjohtajista, jonka vuonna 1927 Rumanian hallituksen "sigurantsa" murhasi.

Minä ja toveri Tsh. olimme kuin "yhteiskunnallisesti saastatettujen elementtien" tuleekin olla erillään muista poliittisista vangeista ja olimme siksi sijoitetut Rumanian erääseen keskusvankilaan ja tämä merkitsi enemmän kuin kahleet jolta kannoimme käsissämme ja jaloissamme.

Koppimme akkunasta me näimme vanhan luuhistuneen luostarirakennuksen rauniot ja kappaleen vankilla pihaa. Täällä sementin peittämällä pihamaalla tiistaisin ja lauantaisin kello yhdestä kahteen ovat "kävellyllä" meidän ystävämme. Me kiireesti painaudumme akkunaa vasten ja ahneesti tavoittelemme kiireellisiä signaaleja. Se on meidän "radio". Tämän kautta me saamme tietoja ulkomaailmasta ja ympäristöstä, ystäviemme elämästä ym. Tänään esimerkiksi meille ilmoitettiin:

"Bulgarian kapina on masennettu."

Lauantaina "radiota" myöten me saimme viestin "240 poliittista vankia yksimielisesti ilmoittivat nälkälakon esittäen vankilan ylijohtokunnalle ja prokuraattorille seuraavat vaatimukset:

"Päästäkää vapaaksi syyttömät ja kaikki ne joita ei voida syytteeseen asettaa. Pidettäköön oikeusistunto niitä varten jotka ovat syytteessä mitä pikemmin. Muutettakoon meidät, minut ja toveri Tsh., yhteiseen selliin täältä yksinäisestä kopista, riisuen kahleet.

Koska niin on päätetty, me olemme yhdessä toveriemme kanssa nälkälakossa".

Kello kaksitoista rämisevät ovisalvat, pienelle hyllylle vanginvartijan käsi asettaa kupillisen papusoppaa ja kimpaleen leipää....

— Syömään!

Me loikoilemme olkivuoteessa, emmekä lainaa mitään huomiota ystävälliselle kutsulle.

— Mitäs te olette pitkäksenne paneutuneet? Syömään, sanotaan teille.

Nostamme päätä.

— A-A, tekö se olette?.... Katsokaas, turhaan te vaivaudutte. Me olemme toveriemme kanssa solidaarisia. Me olemme nälkälakossa.

Meidän "suojelusenkelimme" kähеässä, ruostuneessa äänessä soinnahti ihmettelyn ja säikähdyksen nuotteja.

— Mistä te sen tiedätte?

(Meillä oli hauskaa,)

— Meillähän on radio. Ottakaa huomioon, että me ölsin keskustelemme Moskovan kanssa.... Noin sivumennen, herra tarkastaja, meillä olisi teille äärettömän suuri pyyntö.....

— No?

— Olkaa hyvä ja välittäkää meldän toivomme herra linnanpäällikölle, saada puhua hänen kanssaan. Se on tärkeää, välttämätöntä.

"Suojelusenkeli", tuo ivallinen, kuorsaava, punanenäinen olento, paiskaa oven ja murahtaa: — Heittäkää henkenne, jos niin tahdotte.

•

Ilta. Kappale taivasta on jo alkoja sitten puhkaistu kultaisilla kirjaimilla. Yritämme nukkua, mutta turhaa.... Vatsat ovat tyhjät, päätä hiukan huimaa. Ilmassa on kilhoittava papusopan ja mustan tuoreen leivän haju.

— Tiedätkös, virkkaa t. Tsh., — käänny toiselle kyljelle, pikemmin nukut.

— Tiedän, vastaan minä ja käännyn toiselle kyljelle. Koetan luoda ilmalinnoja, unohtua, ja unohduksissa nukkua.

•

Toinen päivä. Kellotornin vanhanaikainen kello lyö hengästyneenä kaksitoista. Ensimäiset kolme nälkäpäivää ovat kaikista kiusallisimmat. Tuossahan se on "suojelusenkelin" karvainen, karhea käsi. Se ottaa papusoppakupin, heittää pois sisällön ja sen tilalle kaataa kuumaa, hyvältä tuoksuavaa kalasoppaa, vierelle asettaa kaksi kappaletta tuoretta, vastaleivottua leipää....

— Vahvistakaa itsenne kalasopalla.... Se on maukasta, agiteeraa "suojelusenkeli" ja hänen äänessään tuntuu ivallisuuden, viekkauden nuotteja.

Hän menee. Me loikoilemme....

Oh, hyvä on olla nälkälakossa vapaudessa, siellä olet kylläinen ulkoilmasta, auringosta, mustanmullan hajusta. Mutta vankilassa, yhteisessä kopissa on hirveän vaikeaa jatkaa nälkälakkoa, toverit....

Kuudes päivä. Luostarin kellon yksitoista lyöntiä kumahtavat kovin kummallisina ja näyttää siltä, että joku hirveän iso, jolla on tammen ja vaahteran oksain sotkusta muodostunut pää, huutaa....

Pe-ri-ka-to.... Ki-ro-us....

Kuulemme, oikeammin tunnemme kuinka ovemme aukenee puolinaisesti, kuinka käytävässä kuiskitaan, kuinka joku äänekkäästi tavuttain lausuu: — Nämä saavat kyllä olla nälkälakossa. Ei ole suuri vahinko vaikka kuolevatkin.... Ei ole suuri häviö....

Kymmenen minuutin perästä vuoteemme vierellä seisoo "suojelusenkeli", hänellä on kädessään kuparinen teekattila ja tarjotin vehnäpullia. Ilmassa leijaa kukkateen ja tuoreen pullan tuoksu....

"Suojelusenkelin" kasvoilla on jokin hymyilyä muistuttava ilme.

— No, herrat kommunistit, sallikaa minun onnitella teitä. Nälkälakko on päättynyt. Teidän toverinne syövät tänään ja käskivät teidänkin syödä.

Nostan päätäni ja siinä vaivun

Sanomalehtimiehen ammatti

Eräs ruotsalainen sanomalehtimies piti joku aika sitten seuraavan sanomalehtimiehen ammatille omistetun esitelmän:

"Sanomalehtimiehen ammatti on ehkä suuremmassa määrässä kuin muitten tyydytyksen ja tyytymättömyyden ammattia. Mutta siinä ehkä juuri piilee sen viehätys. 1600-luvulla oli eräs filosofi, joka puolusti kantaa, että hyvä ja paha ovat katkaisemattomassa yhteydessä keskenään, niin että hyvä vain pahaa vasten nähtynä muodostuu todeksi. Ja minusta tuntuu, kuin tätä huomiota voitaisiin sovelluttaa myöskin sanomalehtimiesammattiin. Sanomalehtimies ei usein, kuten erään tunnetun yrttitarhan herra, saata katsoa teelmiään ja sanoa: "Ja katso, ne olivat sangen hyvät." Ne ihmiset, joita me teemme omaksi kuvaksemme, muodostuvat usein irvikuviksi, ja tapahtuu toisinaan, että olemme pakotetut käyttämään saatavissa olevia kliseitä, vaikka ne eivät olekaan oikeita ja luonnonmukaisia. Hyvän ja pahan tiedon puusta me enimmäkseen saamme puraista karvasta omenaa. Ja kuudennen päivän ilta, tämä ihana ilta, jolloin päivätyölöinen menee kotiin lepäämään ja nuoriso menee jazzaamaan ja yhteiskunnan tukipylväät keräänty vät korttipöydän ääreen, on meille useimmiten levottomuuden ja kiireen hetki, jolloin puhelin kilisee kutsuen meitä kirjoittamaan ryöstömurhasta tai kavalluksesta. Sanomalehtimiehen sanakirjassa on kaksi sanaa, jotka ovat kuivettuneet sisällyksettömiksi käsitteiksi, nimittäin sanat lepo ja tyytyväisyys. Ensimmäisen hälventämisestä pitää huolen puhelin, toisen lukeva, joskus tyytyväinen, mutta useimmiten enemmän tai vähemmän tyytymätön yleisö.

On varmanakin vain harva ammatti, jossa joutuu niin kolhituksi kuin sanomalehtimiesammatissa, joutuu kolhituksi siitä pahasta ja hyvästä, mitä itse on tehnyt, mutta kaikkein eniten siitä pahasta ja hyvästä mitä muut ovat tehneet. Ne, jotka potevat henkistä ohutnahkaisuutta tai verenvuototautia, varokoot joutumasta tämän ammatin kanssa tekemisiin. Sillä yleisön tuomio heilahtaa toisesta äärimmäisyydestä toiseen. Meitä pelätään, meitä liehakoidaan, meidän apuumme vedotaan, meiltä pyydetään puheille pääsyä ja meille tarjotaan päivällisiä. Mutta se on toinen puoli ammatista. Sillä samalla meitä halveksitaan, meistä puhutaan takana pahaa, meitä haukutaan puhelimessa, meille kirjoitetaan nimellisiä ja nimettömiä uhkauskirjeitä, meitä vastaan nostetaan painokanteita, vieläpä heitetään meidät ulos ovestakin. Mutta jokaisella ammatilla on omat ammattivaaransa, ja saamme pitää omamme hyvänämme. Olemme vuoroin valon ritarivartio ja vuoroin hengen mustalaisjoukkiota. Meitä pidetään pinnallisina, tunnottomina, sensatiohaluisina, yleisen mielipiteen mukaan meillä on aavistus kaikesta ja tietoa ei mistään, se mistä me kirjoitamme, on saman yleismielipiteen mukaan muodostunut meille piintymäksi. Ja jos meillä ei ole mitään, mistä kirjoittaisimme, keitämme sopan vaikka rautanaulasta. Ammattimme vaaroja ajatellaan harvoin, ennen kaikkea ei koskaan sitä, että meidän täytyy hetkessä tehdä se, mitä muut päivässä, eikä myöskään ajatella sitä ihmettä, minkä me kaikesta huolimatta päivittäin saamme aikaan — annamme maailmalle kuvan maailmasta ja ehkä toisinaan sen, minkä kriittillinen maailma itse haluaa. Sillä yhteiskunnalla ei vain ole ansaitsemansa rikokset, vaan myös ansaitsemansa sanomalehtimiehet. Jos se kuva, jonka maailmasta annamme, ei ole täydellinen, virheetön eikä valmis kiinnitettäväksi historian kirjaan, niin antaa se kuitenkin yksityiselle tilaisuuden seurata ajan lentoa, maailman menoa ja suyun taistelua. Mutta älkäämme tehkö itsestämme marttyyrejä. Jokainen meistä, joka on täysin rehellinen, tietää, että me samoinkuin ryövärit ristillä kärsimme sen minkä tekomme ansaitsevat, ja että se, mikä meistä sanotaan, on sekä totta että valetta, oikeutettua ja epäoikeudenmukaista. Meidän tulee tuntea sekä voimamme että rajoituksemme, mahtimme ja heikkoutemme. Emme ehkä ole tämän maailman parhaita lapsia, ja ehkäpä käärme on pesinyt sydämeemme, mutta siinä taistelussa valtoja ja voimia vastaan, mitä vapaa sana käy, ei ole soveliasta kuhertaa kuin viaton pulmu.

Varmaan kuitenkin on olemassa harvoja ammatteja, jotka kuten meidän opettaisi käsittämään apostolin sanat, että ymmärrämme yhtä ja ennustamme toista. Olkaamme haaveilijoita tai materialisteja, intoilijoita tai epäilijöitä, totisia miehiä, leikkiviä tai ivallisia, sen me kuitenkin ymmärrämme. Eikä se ymmärrys ole kaikkein huonoimpia ihmisten keskeisissä yhdessäoloissa, sillä sen avulla voimme kohdata toisemme ihmisten lailla ensin taisteltuamme karhujen lailla. Ja käsi sydämelle! Kyllä toisinaan, kun levottomuuden, kiihkon ja taistelun päivä on loppunut ja kävelee kotiin aamuharmaudessa, joka sanomalehtimiehelle on harmaampi kuin kenellekään muulle, on sitä mieltä, että tämä ammatti sekä haavoittaa, repii että likaa, ja kyllä tosin jokainen meistä peilistä näkee arvet ihossaan, mutta kuitenkin, ja kaikesta huolimatta, on meillä jokaisella tunne siitä, että tämä ammatti on elävä ammatti, ammatti, joka käsittää kaikki ammatit, vaihteleva kuin elämä itse ja täynnä niitä yllätyksiä, jotka tekevät elämän rikkaaksi. On toki toista saada seistä keskellä elämän virtaa kuin istua huoneessa antamassa virallisia lausuntoja tai laskemassa numeroita. Sanomalehtimiehen maailma ei ole selli, vaan mikrokosmos. Tämän mikrokosmoksen kokoaminen käy hermoille. Mutta vaikkakin me täten poltamme kynttiläämme molemmista päistä, on kuitenkin parempi näin palaa loppuun kuin menehtyä kynttilänjalkaan sammuvin sydämin. Väitetään henkisestä työstä tehdyn tilaston mukaan, että sanomalehtimiehen ja lääkärin ammatti antavat suorittajilleen lyhimmän armopäivän. Mutta ei ole kysymys lyhyydestä, vaan intensiivisyydestä, ei levosta, vaan eloisuudesta. Siksipä pyydän teitä tänä päivänä, jolloin olemme vapaat ammatin kirouksesta ja jona meidän oikeastaan tulisi unohtaa se kokonaan ja tuulettaa pois sen huolet, kohottamaan, ei apein, vaan rohkein mielin eläköönhuudon ammatillemme. Huomenna se taas on kimpussamme piiskaniskuineen ja raesateineen. Mutta tulkoon se niin ja juuri niin.

Journalistin ammatissa on merkittävä ero sellaisen ammatin harjoittamisen välillä, joka kovettaa, ja sellaisen, joka kivettää. Kun nyt kohotan eläköön-huudon sanomalehtimiehen ammatille ja kutsumukselle, niin on siinä kunnianosoitus, ei sille ammatissamme, joka kivettää, vaan sille, joka kovettaa."

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen M:kka

39.25

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Lähetykset $500.00 ja siitä ylös $3.00, huolimatta summan suuruudesta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi 2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pitettiasioita

Vapaudelle ottavat rahavälitystä vastaan myöskin:

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario.

AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN WIRTA,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

JOHN VUORI
South Porcupine, On.

MRS HILJA KOSKELA,
Box 1803, Timmins, Ont.

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Keski-Ontariossa

ASIAMIEHET!

Rakentakaa uutta menetetyn tilalle

Taltutettu aro

KIRJ L. HELO

ot odottavat

ajana — Voroneshista — levittäytyy rotkoeiden uurtelema, etetasaisemmaksi muutahtavana maamerenä n — Uralille ja Kassaakka. Ulottuu vilnaan. Donin takana isat Asovan — Ku-

rautateiden ja jokihannoiviin laaksoihin uneet valkeiksi kaikiin piiloutuneet kylät. llä levittäytyvät vehkukka- ja maissipelalku aron valloittacamiselle. Mutta seusä, loitompana teistä laaksoista ovat villit nattomat ja usein ve-

kylvää viljansa — ja aron heinän, kesä kuivaksi käpristy- ja syyskesän tuulet llä tomupilviä.

Donin Rostoviin näet kymmenien ja etrien matkalla pelan peltoa: ruista, verkukkasarkoja, maissia. etrien matkalla näet a läjissä. Se ei ole a kaadettua. Pellolla viikatetta heilutta- jäljet: ei vielä riitä ä vilja seisoo, niin kaikki ole koneilla ä. Satojen tuhansien lla ovat asetelleet sanet kylväjät vakkaa eteen — kourallinen jyviä maahan. Askel eteen — kourallinen jyviä maahan. Niin on kylvetty sadattuhannet hehtaarit: ei ole vielä riittävästi koneita. Eivät vielä kaikkialla ole traktoriaurat kesantoa kyntämässä, ei traktorit, kaikkialla radan varsilla liikkuvia punaisia kuormastoja vetämässä: ei riitä koneita.

Neuvostoliiton äärettömät pellot vaativat suunnattomia määriä koneita, muuttuakseen sosialistisiksi pelloiksi.

Pellot odottavat.

Näitä laajoja peltoja, kalkittuja tupia, viljakuormastoja kuljettavia hevosia ja härkiä katselessa vasta oikein syvästi käsittää usein kuullun ja jokapäiväiseksi tulleen lauseen: "Neuvostoliitto on maatalousmaa", ja voimakkaasti tuntee mikä valtava historiallinen merkitys on maamme teollistuttamisella.

Askettäin rakennettu Rostovin maatalouskonekombinaatti — "Selmashstroi" — on yksi maamme teollistuttamisen jättiläispajoista. Siitä aiomme pakista. Mutta ensin muutama sana itse Rostovin kaupungista.

Kaupunki aron alla

Kaunis, hyvin kunnossapidetty Donin Rostovi elää parhaillaan sille merkitykselliстä ajankohtaa. Neuvosto-Venäjän kolmannesta (väkilukunsa puolesta) kaupungista se on muuttumassa kaupungiksi, jolla on merkitystä maailman mittakaavassa. Tämän mullistavan käänteen kaupungin historiassa on tekevä viisivuotissuunnitelmamme.

Rostovilla on oma mielenkiintoinen historiansa. Don oli aikoinaan Tanais (sitten Tan, Dan ja viimeksi Don) ja sen varrella nykyisen Rostovin paikalla oli jo 3000 vuotta sitten kreikkalainen kaupunki Tanais.

Toiseksi asuttu paikka näillä seuduin oli Rostovista etelään 10 km. päässä oleva Bataisk, joka nykyään varustaa Rostovia karjataloustuotteilla ja vihanneksilla.. Alkoinaan tataarit kaaninsa Batyin (1. Batai) johdolla Venäjän slaavilaisia vastaan hyökätessään pitivät siinä leiriä Donin yli kulkeakseen. Siitä sai alkunsa Bataisk.

Myöhemmin seutua vallitsivat turkkilaiset ja rakensivat Donin suulle linnoituksen Assat (Asov). Pietari ensimäisen aikana Venäjän kauppakapitali valtasi Asovan seudut ja silloin Donin varrelle rakennettiin linnoitus turkkilaisia vastaan. Linnoitukselle annettiin Dmitrii Rosovilaisen nimi.

Linnoituksen ympärille asettuivat ensin "vapaat Donin kasakat", sittemmin kauppiaat ja niin alkoi kasvaa Rostovin kaupunki. Nykyään on Rostovissa virallisten tietojen mukaan noin 350 tuhatta asukasta (todellisuudessa noin 400 tuhatta). Kaupungissa on useita tehtaita, runsaslukuinen proletariaatti, on jokia ja merisatama. Viljan puhdistusta ja lastausta varten on rakennettu elevaattori. Rostovin jäähdytyslaitokset ovat kuuluisia kautta Neuvostoliiton. Donin suisto antaa runsaasti paraslaatuista kalaa ja Rostovi onkin huomattavimpia kalamarkkinapaikkoja Neuvostoliitossa. Merkitykselliseksi tekee Rostovin sen asema rautateiden risteyksessä ja Turkkiin ja Persiaan johtavan vesitien varrella.

Tämä on Rostovin menneisyys ja nykyisyys. Sen tulevaisuus on — olla suurena teollisuus- ja satama-kaupunkina suuren vesireitin — Volga-Donin kanavan varrella.

Halki Neuvosto-Venäjän virtaava Volga laskee Kaspian mereen, josta ei oie ulospääsyä valtameriille. Volga-Donin kanava tulee yhdistämään Volgan Doniin ja sen kautta Asovan mereen ja Mustaanmereen, josta on avoin tie Välimerelle, Atlannille — ympäri maailman.

Ylä-Volgan metsät, Keski- ja Ala-Volgan vilja, Astrakanin kalat ja Bakun nafta pääsevät virtaamaan halpaa vesitietä pitkin maailman markkinoille — Rostovin kautta. Ulkomailta tuodut tavarat pääsevät nousemaan Neuvostoliiton sydänseuduille, tarvitsematta turvautua kalliisiin rautateihin.

Rostovilla on suuri tulevaisuus. Sen merkitystä suurentaa Asovan-Donin kanavan kuntoonlaittaminen (puhdistaminen ja syventäminen), mikä työ on jo käynnissä. Tsaarin hallitus uneksi Donin syventämisestä 16 jalan syvyiseksi. Neuvostohallitus päätti, että Don tulee olemaan 24 jalkaa syvä.

Aukeaa tie valtamerilaivoille

Tämä kaupunki valittiin Neuvostoliiton suurimman ja maailman mittakaavassakin ainutlaatuisen maatalouskonetehtaan — tai oikeammin kombinaatin, joka yhdistää useampia eri tehtaita — rakentamispaikaksi. Siihen ovat omat syynsä. Rostovi on Neuvostoliiton suurimpien maatalousalueiden taloudellinen ja hallinnollinen keskus. Koneiden kuluttajat ovat aivan ympärillä. Koneiden valmistamiseen tarvittavaa puutavaraa on lähellä — Maikopissa — ja Volga-Donin valmistuttua sitä saadaan helposti muualtakin. Polttoainetta — kivihiiltä ja naftaa — on Donilla, Maikopissa ja Grosnyissä, työvoimaa riittävästi Rostovissa ja maaseuduilla. Metalliraaka-aineen hankkiminen ei myöskään tuota vaikeuksia.

"Selmashstroi"

Muutaman kilometrin päässä Donin Rostovista, pohjoiseen johtavan rautatien varrella on "Selmashstroi". Vuonna 1927 siinä oli autio paikka, jossa päättyivät eskaupungin laidat ja viimeiset puutistutukset, alkoi laaja villi aro. Nyt siinä levittäytyy jättiläistehdas — kombinaatti — vallaten alueekseen noin neljäsataa tuhatta neliömetriä. Kombinaatin rakennustyöt päättyivät (lahjaksi XVI puoluekokoukselle) tämän vuoden kesäkuussa — vuotta ennen suunnitelman edellyttämää määräaikaa, mutta jo keväällä tehdas antoi ensimäiset tuhannet traktorikylvökoneet Neuvostoliiton pelloille ja talonpoikaiskärryjen tehdas työskentelee jo vuodesta 1928. Jo kaikilla Neuvostoliiton kulmilla ajetaan hyvillä, huokeilla "Selmashstroin" kärryillä.

Kombinaatti valmistui ennen määräaikaa työläisten ja johtavan henkilökunnan yhteisillä ponnistuksilla. Työläisten innostuksesta puhuvat 400 iskuryhmää ja se, että 70 pros. kaikista työläisistä oli vedetty sosialistiseen kilpailuun. Suuresta merkityksestä oli töiden mekanisointi ja järkiperäistyttäminen.

Vuodesta 1927 kasvoi kombinaatti, mutta kasvoivat vaatimuksetkin ja muuttuivat olot. Työn kuluessa muutettiin suunnitelmaa useamman kerran. Kombinaatin yleinen tuotanto suunniteltiin ensin 37 miljoonaksi ruplaksi vuodessa, nyt se on hyväksytty 115 miljoonaksi. Alkuperäinen työläisten lukumäärä kaksinkertaistutettiin ja kombinaatti muutettiin kahdessa vuorossa työskenteleväksi.

Alussa oli suunniteltu 87 pros. tuotettavista koneista hevosvoimalla käytettäviksi — keskinkertaista talonpoikaistaloutta silmälläpitäen ja 13 pros. traktorikoneita. Laaja kollektiivisoimisliike ja nopeasti kasvavat suurtaloudet pakottivat muuttamaan suunnitelmaa ja nyt on suhde päinvastainen, 87 pros. kaikista koneista tulee olemaan traktorikoneita.

Kombinaatti yhdistää 18 eri osastoa, jotka järjestelynsä ja työnsä laajuuden puolesta voivat hyvin tulla nimitetyksi eri tehtaiksi: puunjalostustehdas (varastot, kuivaushuone, sahausosasto ja puunjalostusosasto), paja- ja präsiosasto, kaksi valurautatehdasta, terässulimo, kärrytehdas, auratehdas, instrumenttitehdas, remontti- ja mekaninen verstas, talousosasto, voima-asema, keskusgeneraattoriasema, keskusvarasto ja raaka-aineen, polttopuun ja valmiiden tuotteiden varastot, rautatietalous (rautatiet, korjauspaja jne.), autotransportti ja palokunta.

Saamme käsityksen tehtaan rakennustöiden mahtavuudesta, jos mainitsen, että töiden alusta vuoden 1930 toukokuuhun mennessä rakennuspaikalle tuotiin 500 tuhatta vaunullista erilaisia rakennustarpeita. Työläisten ja toimitsijoiden lukumäärä nousi rakennuskautena aina 13 tuhanteen saakka.

Nyt rakennustyöt on päättyneet ja suoritetaan työhuoneiden kuntoonlaittoa, koneiden asettamista jne. Täyteen tuotantomääräänsä tehdas pääsee v. 1932. Nyt toistaiseksi se valmistaa kärryjä, kylvökoneita ja elonkorjuukoneita.

Kombinaatin tehdasrakennukset ovat asetettu matemaattisen säännölliseen järjestykseen ja ryhmitelty siten, että muovailtava raaka-aine ja koneosat siirtyvät tarvittavaan osastoon lyhyintä tietä — kapean pihakäytävän poikki. Rinnakkaisten osastojen ovet ovat kohdakkain käytävän kahden puolen. Valmistavat osastot ovat ryhmitelty keskiosaston (montteerausosaston) ympärille siten, että kaikki koneenosat siirtyvät työn prosessissa, ilman liikoja kuljettamisia montteerausosastoon, jossa kone kootaan.

Kaikki työhuoneet ovat tavattoman laajoja ja yksikerroksisia. Yksikerroksisissa työhuoneissa on helpompi järjestää raaka-aineen ja koneosien siirtyminen osastosta toiseen ja ne voi järjestää mahdollisimman valoisiksi — suuret ikkunat seinissä ja katossa. "Selmashstroin" työhuoneiden valaistus onkin 12 pros. normaalisesta valaistuksesta — ne ovat parhaiten valaistut tehdashuoneet maailmassa.

Työn mekanisoiminen, järkiperäistyttäminen ja terveyden suojelus ovat parhaimpia.

Otetaan esimerkiksi puunjalostustehdas. Ensiksikin siellä on höyrykuivaamo, johon sopii noin 70 vaunullista puutavaraa. Kuivaushuoneista puutavara

Naisten osuustoimintajärjestöjen kansainvälinen konferenssi

Naisten osuustoimintajärjestön kansainvälinen konferenssi, mikä elokuun 21 p. avattiin Wienissä, Itävallassa, ja mihin osallistui edustajia 20 eri maasta, oli ensimäinen kohta osuustoimintaliiton kansainvälisen kongressin ohjelmasta.

Konferenssin avasi Emmy Freundlich (Itävallasta). Hänellä oli paljon sanottavaa "perheenemännän taloudellisesta mahdista", jonka symboolina on ostokori, "tuntemattomasta liikeapulaisesta" j.n.e., viittaamatta millään tavoin siihen tosiseikkaan, että tässä on kysymys luokkalaitoksesta. Kansainvälisen osuustoimintajärjestön toimintaa käsittelevä raportti puhui monista eri saavutuksista, mitä osuusliikkeet olivat aikaansaaneet eri maissa Tukholman konferenssin jälkeen.

Raportin johdosta käydyssä keskustelussa ainoastaan toverit Barishnik ja Kravtchenko (Neuvostoliitosta), jotka edustivat vallankumouksellista oppositsionia, kiinnittivät huomiota siihen seikkaan, että kansainvälinen osuustoimintajärjestö ei ollut tehnyt yhtään mitään työläisnaisten vetämiseksi aktiivisesti osallistumaan työväenluokan taisteluun. Tämän jälkeen raportti hyväksyttiin suurella enemmistöllä.

On kuitenkin mainittava, että Kansainvälisen osuustoimintajärjestön reformistinen johtajisto oli aikonut toimittaa sellaisia sääntömuutoksia, jotka olisivat asettaneet entistä suuremman vallan näiden byrokraattien käsiin. Kun kuitenkin tuli selville, että sääntömuutoksia koskevassa kysymyksessä on havaittavissa suurta mielipide-eroavaisuutta, eivät johtajat uskaltaneet asettaa asiaa äänestykselle, vaan luopuivat ehdotuksestaan.

Iltapäiväistunnossa oli väittelyn alaisena kysymys: "Naisten oikeudet osuusliikkeissä". Hardstaff, skotlantilaisen naisten osuustoimintajärjestön presidentti, puhui "avoimen jäsenyyden" puolesta, t.s., että kaikkien perheenjäsenten velvollisuus olisi ostaa osakkeita, päästen ainoastaan sen kautta osuusliikkeiden jäseniksi. Tämä merkitsisi sitä, että ainoastaan työväenluokan aristokraatti voisi saada koko perheensä jäseniksi osuusliikkeisiin. Tri Maria Orsetti (Puola) kannatti taasen periaatetta: kaksi osaketta perhettä kohden, koska osuusliikkeen todellinen jäsen ei ole mikään yksilö, vaan koko perhe.

Kysymyksen johdosta käydyssä keskustelussa tov. Batuzova, Neuvostoliiton keskusosuusliikkeen jäsen, vastusti voimakkaasti "avonaisen jäsenyyden" periaatetta. Työväenluokan kasvavan köyhyyden vuoksi on aivan mahdotonta laajojen kansankerrosten keskuudessa, että kaksi tai kolme perheenjäsentä voisi tätä tietä päästä osuusliikkeiden jäseniksi. Britannian, Hollannin ja Ruotsin työväenluokan aristokratian edustajat kannattivat "avonaisen jäsenyyden" periaatetta.

Päätöslause, mikä lopullisesti hyväksyttiin 98 äänellä 23 vastaan, ei hyväksy eikä hylkää tätä periaatetta, vaan siinä suositellaan, että naisjäsenten olisi tutkittava tätä kysymystä ja vaaditaan porvarillisen lain korjausta, minkä kautta kaikissa kapitalistisissa maissa naisille myönnettäisiin poliittinen, yhteiskunnallinen ja taloudellinen tasa-arvoisuus.

Seuraava keskustelukysymys työjärjestyksessä oli nimeltään: "Tulevaisuuden äidit". Ensimäisen puheenvuoron käytti Necaskova (Praha), jonka puheesta Wienissä ilmestyvä "Arbeiterzeitung" sanoi ja myöskin aivan oikein, hänen kannattaneen puheessaan, että "naisten paikka on kotona"! Menipä hän vielä niinkin pitkälle, että vastusti täydellistä naisten tasa-arvoisuutta, koska sanoi viimeksimainitussa piilevän suuren vaaran perheen olemassaololle. Hän esitti kaikkein vanhentuneimpia porvarillisia väitteitä taantumuksellisen näkökantansa tueksi, sellaisia kuin esim., että 50 pros. kaikista nuorukaisista, jotka ovat joutuneet tekemisiin oikeuslaitosten kanssa, on ollut äidittömiä, että orpokodit eivät voi kasvattaa elämänhaluisia miehiä j.n.e.

Toveritar Batuzova, toinen puhuja, antoi ensin selostuksen työläisnaisten asemasta Neuvostoliitossa. Samat oikeudet naisille kaikilla elämän aloilla, samoin kuin myöskin taloudellinen itsenäisyys ovat kaksi tekijää naisten vapauttamiseksi, tien tasaamista täydelliseen vapautumiseen talousorjuudesta; sosialistinen talousjärjestelmä tunkeutuu yhä enemmän ja enemmän vanhan yhteiskuntajärjestelmän tilalle. Täten voivat naisetkin aktiivisesti osallistua sosialismin rakentamiseen.

Tov. Batuzova puhui myöskin syntyväisyyden kohoamisesta ja keskensynnytysten vähentymisestä Neuvostoliitossa; äitien yhteiskunnallisesta vakuutuksesta; suurten ruokailuhuoneiden rakentamisesta; talonpoikaisnaisten vapauttamisesta maatalouden kollektivisoimisen kautta ja osuusliikkeiden näyttelemästä osasta yleisesti sosialismin rakentamisessa. Selostettuaan hirvittävistä olosuhteista naistyön alalla kapitalistisissa maissa, hän päätti puheensa selostuksella, että mitkään ihmisyritykset eivät voi tarjota naisille mahdollisuutta pysyä kodin piirissä, eivätkä ne voi estää häntä vetäytymästä teollisuuden palvelukseen. Naiset tulevat saavuttamaan todellisen tasa-arvoisuutensa ainoastaan porvariluokan kukistumisen kautta, työläisten ja talonpoikain vallankaappauksen kautta, kun työläisten hallitus ottaa haltuunsa tuotantovälineet.

Tov. Batuzovan puhe teki valtavan vaikutuksen koko konferenssiin. Keskusteltaessa suurin osa puhujista hylkäsi enemmän tai vähemmän painokkaasti Necaskovan esittämän mielipiteen. Useat puhujat näyttivät tilastojen kautta, että taloudellinen välttämättömyys, pakko, ajaa naiset teollisuuden palvelukseen. Puolalais-ukrainalaisten alueiden edustaja, Szeparoviez, käytti kuitenkin tilaisuutta hyväkseen, tehden kurjan hyökkäyksen Neuvostoliittoa ja sen yhteiskunnallisia laitoksia vastaan. Hän väitti, että tov. Batuzovan esittämät seikat ovat "satuja". Tämän lisäksi hän paljasti olevansa Puolan imperialistien palkkalainen, sillä hän ajoi Neuvosto-Ukrainan Neuvostoliitosta erottamisasiaa, koska hän väitti, että Neuvosto-Ukrainaa pidetään diktatuurin alla vastoin kansan tahtoa.

Tästä kysymyksestä ei päästy mihinkään lopputulokseen. Reformistien päätösehdotus, mikä hyväksyttiin voimakkaan vähemmistön vastustuksesta huolimatta, vältyy ottamasta päättäväistä kantaa tässä kysymyksessä ja siirtää asian päättämisen seuraavalle kansainväliselle konferenssille.

Konferenssi käsitteli tämän jälkeen neuvostoedustajien esittämää päätöspontta taistelusta sodanvaaraa vastaan. Elleivät he olisi vaatineet kysymyksen esille ottamista, konferenssi olisi asettanut koko kysymyksen "hyllylle". Reformistiedustajat vastasivat tähän Neuvostoliiton edustajien ehdotukseen vasta-ehdotuksella, mikä ei ainoastaan tervehdä Kansainliiton aseistariisumiskonferensseja, yrittäen samalla peittää verhoon koko sodanvaaran, vaan on samalla jättänyt kokonaan mainitsematta Neuvostoliiton puolustamiskysymyksen. Reformistien päätösponsi hyväksyttiin 100 äänellä 23 vastaan.

"Inprecorrissa" G. Z.

Epistola työväen omien liikkeiden työläisille

Tekevätkö kaikki työläisten omissa liikeyrityksissä työskentelevät työläiset heille kuuluvan osan työväen järjestöissä? Jaa — siinä on kysymys, johon täytyy vastata: ei. Miksi näin on. Luullaksemme siksi kun emme ole kylliksi kiinnittäneet tähän seikkaan huomiota, mutta näin ei saa jatkua. Meidän on omien liikkeiden työläisiltä etupäässä vaadittava ensiksikin työväenjärjestöjen jäsenyys, joka kai onkin jo päiväjärjestyksessä suurimmalta osalta. Sataprosenttisesti ei tätä vaatimusta taida voida vielä toteuttaa, mutta pyrittäköön siihenkin mahdollisimman pian. Kasvatettakoon omista joukoista kaikki toimitsijat, että emme ole pakotettuja pitämään palveluksessa kaikenkarvaisia olioita.

Muistan erään vappukulkueen. Osuuskauppa sulki siksi päivää ovensa niinkuin työläisten oman liikkeen tuleekin ja siten antoi työläisille tilaisuuden ottaa osaa vappukulkueeseen. Mutta mitäs ollakaan, kun kulkueessa marssimme erästä kaupungin pääkatua, niin lihanleikkaajamme seisoo toisten sivustakatsojien joukossa ja naureskelee ivanaurua meille jotka rivissä marssimme.

Tällaisia sivussaolijoita on tänäpäivänäkin vielä paljon, jotka eivät turvu velvollisuuttaan sitä tai niitä järjestöjä kohtaan, jolta he palkan saavat. Meidän on näistä aineksista ruvettava oikein todenteolla kehittämään luokkatietoisia työläisiä. Heidät on velvotettava toimiviksi jäseniksi joukkojärjestöihimme, joita ovat esim. Suomalainen järjestö, naisosastot. perhe- ja puotipalvelijain yhdistykset y.m. Näissä järjestöissä jäsenmaksut ja muut jäsenvelvollisuudet ovat niin alhaiset, että jokainen ne voi täyttää, kun on vaan liivenenkään velvollisuuden tuntoa.

Nyt kun syystoiminta on vasta alussa, on tilaisuus liittyä Suom. järj. kaikkiin ala-osastoihin — näytelmäseuraan, lauluseuraan, voimisteluseuraan ja ennenkaikkea käytävä sen seuran **kokouksissa**, johon kuuluu. Sellaisen jäsenen jäsenyys, joka ei käy kokouksissa muulloin kuin jäsenmaksujaan suorittamassa, on mädän munan arvoinen ja olisi parempi että ei sellaisessa jäsenyydessä roikkuisikaan ja teeskentelisi kuuluvansa johonkin työväenjärjestöön Olisi toivottava että edellämainittujen liikkeiden johdon taholta oikeita todenteolla jo tänä syksynä kiinnitettäisi huomiota edelläesitettyihin seikkoihin. Kuinka me voimme multa työläisiltä, joilla ei ole työstä eikä niinollen ruuastakaan tietoa, vaatia luokkatietoisen työläisen velvollisuuksia, kun emme omissa liikkeissä työskenteleviä työläisiä saa edelläkäymään.

Vanha sananlasku sanoo: "Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto". Meillä on asunto aina se mistä saamme jokapäiväisen toimeentulomme ja siis se tässä tapauksessa on **työläisten oma** liike, niin emmekö silloin tee mieluiseksi velvollisuudeksi työskennellä sen eteenpäinviemiseksi sillä jos annamme työväenjärjestöjen kuolla lakkaa työläisten liikeyrityksetkin olemasta työläisten omia ja luisuvat porvarien helmaan.

Mitä edellä on sanottu ei ole ollut tarkoitus väheksyä kaikkien työväen omissa liikkeissä työskentelevien työläisten osuutta luokkataistelussa. Heissä on monta ahkeraa toimitsijaa, mutta tarkoitus on ollut väheksyä sitä, että niitä ahkeria jäseniä on liian vähän.

Reippaasti tositoimintaan heti syksyllä kaikilla paikkakunnilla ja kaikissa työläisten omistamissa työmaissa. — ässä vee.

"Ovatko avioerot tarpeellisia nykyaikana?"

Tällä otsikolla varustettu kirjoitus oli julaistuna naisten osastossa noin pari viikkoa sitten. Se herätti huomiotani, jonka johdosta minäkin haluan sanoa jotain. Viimeksi mainitusta kirjoituksesta päättäen on tämä kysymys ollut pohdittavana lehden palstoilla ja tietenkin on silloin tuotu ilmi toisiakin mielipiteitä. Ikäväkseni minun täytyy tunnustaa, että vierähtää joskus pitkiäkin aikoja ennenkun olen tilaisuudessa lukemaan lehteä. Tästä syystä on jäänyt minulta yllämainitulla otsikolla merkityt kirjoitukset myös lukematta, ja vaikka voi olla että jo joku ennen minua on ilmaissut samanlaiset mielipiteet asiasta, uskon kuitenkin ettei eri henkilöt saata niin paljon samalla tavalla ajatella ettekö minunkin ajatusten ulostuomisessa olisi jotain uutta ja pätevää. Muuten olen kyllä pahoillani että olen myöhästynyt tämän tärkeän kysymyksen pohtimisessa. Tämä on laaja kysymys, me voisimme kirjoittaa tästä kokonaisia teoksia. Mutta itsekullekin kirjoitukselle lehden palstoilla on tavallisesti rajoitettu tila. Koetan minäkin supistaa kirjoitukseni niin lyhyeen kuin mahdollista.

"Ovatko avioerot tarpeelliset nykyaikana", on mielestäni yhtä kummallinen kysymys kun olisi kysymys: "Ovatko mätäpaiseiden parantamiset tarpeelliset nykyaikana".

Epäonnistunut aviioliitto vaikuttaa ihmisen henkiseen elämään samoin kun epäpuhdas veri suonissamme yleiseen ruumilliseen tilanteeseen. Me tiedämme että satoja eri vaivoja johtuu veren epäpuhtaudesta ja onnellinen on se jonka ruumiissa ilmestyy paiselta joiden kautta veressä kulkevat myrkyt pyrkivät ulos, vapauttaen ruumiin myrkyistä.

Sadat ovat sielua kiduttavat tuskat onnettomassa aviioliitossa, onnellinen on se, joka huomaa että on erehtynyt toiveissaan ja ettei tuota itsensä ja toisen (jos on lapsia) kidutusta saa jatkua. Kun puoliso huomaa parantumattomaksi asemansa alkaa hän kaivata "pois pääsyä" aviioliittokahleista. Kun tätä tyytymättömyyttä on tarpeeksi suuri määrä, puhkeaa se ilmi avioeron muodossa. Mutta samoin kun emme voi sanoa josko ensimäisen paiseen puhkeaminen oli tarpeeksi veremme puhdistamiselle, samoin emme voi sanoa josko avioeron tapahtuessa puoliso vapautuu kaikista onnettoman aviioliiton tuottamista kärsimyksistä.

Joskus paisetta ei puristeta tarpeeksi hyvin ja sen juuret leviävät uudelleen kasvattaen heti toisen ja lukemattomia muita paiseita tilalle.

Kaikista pahimmin käy sellaisen henkilön joka ei osaa puristaa "paisetta" itse ja oikeaan aikaan, vaan pääsee sitä "lääkärit" puoskaroimaan "veitsellään". Tässä kysymyksessä lääkäreiksi voi verrata tuomareja ja myöskin, ennen sitä, juorukielliä, jolta on tavallisesti kummankin puolison puolella, siis puoskareita.

Lukijasta voi näyttää kummalliselta tällainen vertaus, mutta minä tulen edelleen väittämään että tämä on paikallaan. Tästä on suuri kokemus allekirjoittaneella. Tässä pieni pikainen kuvaus asiasta.

Noin kaksikymmentä vuotta sitten Torontossa eräs suomalainen pappi (muistaakseni hän oli ensimäinen suom. pappi paikkakunnalla) hylkäsi vaimonsa ja lapsensa. Lapsi ollen ensimäisellä vuodella, sai paiseen kaulaansa. Huolellinen äiti kiirehti saamaan lääkärin apua ja lääkäri koetti jollain lääkkeellä kypsyttää paisetta että se kelpaisi leikattavaksi.

Näiden ihmisten seinän takana asui toinen perhe, jolla oli samanikäinen tai nuorempikin lapsi, jolle myöskin kasvoi paise kaulaan. Tämän äiti oli tottunut sellaisia hoitamaan ja niin hoiti vaan tavallisella pellavasiemen puurolla paiseen kypsäksi ja kun se valmistui ilman erikoisia pakotuksia puhkesi se itsestään lapsen nukkuessa sillä kyllellä, jonka puolella oli paise. Nyt äiti vaan puristi tarkkaan paiseen juuret ulos, pesi haavan, sitoi puhtaat siteet lapsen nukkuessa koko ajan monen unettoman yön jälkeen. Poika on nyt iso mies ja arpea saa hakemalla hakea ennenkuin löytää neulannupin suuruisen merkin.

Papin lasta käytettiin monet kerta lääkärissä, lapsi kärsi siitä kovin, paisetta leikattiin moneen kertaan ja aina liian aikaisin. Se tuli kalliiksi rahassakin. Entäs lapsen kärsimykset, jos niitä ajattelemme. Lapselle jäi iso ruma arpi kaulaan.

Millaisia parantumattomia arpia saavatkaan eronneet tai eroa aikovat pariskunnat, jotka eivät voi itse ratkaista kysymystä, vaan sallivat ulkullisten puoskarojen heidän elämänsä sairautta.

Ehdottomasti avioero on mitä suotuisin ulospääsy vastenmielisen henkilön lähettyvillä olosta. Mutta niin kuin paiseella on monta juurta, samoin on myös pariskunnalla monta eri syytä jotka tekevät elämän raskaaksi.

Sanokaamme esim. että nainen tahtoo päästä miehestään, mutta hänellä on lapsia. Hän ei saata itse heitä elättää, ja heidän tähden hänen on siis sallittava ruumiissaan elää paiseen monet juuret. Hän jääpi edelleen vastenmielisen miehensä yhteyteen.

Tai toinen esimerkki. On lapseton pariskunta, tyytymätön toisiinsa. Eroa haluavat kummatkin, vaan heidän monivuotiset raadannan tulokset ovat yhteisenä säästönä ja asiat ovat niin sekaisin ettei niitä voi jakaa millään tavalla. Rahalla jokaisen on elettävä, ei kumpikaan siis voi osaansa jättää ja niin heidän on oltava ikuisina riitatovereina.

On satoja muita syitä ja pätevimmät niistä niin kutsutut rakkaus kysymykset". Käy usein, että henkilöt ovat sitoutunet (ja melkein aina se niin on) yksinomaan terveen ruumiinsa vaatimuksesta, unohtaen että "sielullakin' on omat vaatimuksensa, jotka heräävät vasta myöhemmällä, kun tavallinen "rakkaushuume" on ohitse. Sitten vasta huomataan "etten minä hänestä koskaan ole välittänytkään", ja itsekin ihmettelevät omaa erehdystään, jota saavat sitten katua.

Usein kyllä käy niinkin, että. "kun minä olin aina työttömänä ja Maija oli sentään hyväpalkkainen tyttö, niin päätimme lyödä ryysyt yhteen". Vaan usein unohdetaan, että tuo Maijan hyväntahtoisuus olisi palkittava enemmällä kun yöhyväilyllä, nim. uskollisella ystävyydellä. Kuulin kerran miehen sanovan vaimolleen: "En ikinä olisi sinua ottanutkaan, mutta kun oli niin hankala soppalassa käydä päivän työn rasituksen jälkeen".

Ettei lukija syyttäisi minun ottaneen leikkiä todeksi, huomautan, että tuo mies jätti vaimonsa ja lapsensa ja oli suhteissa muiden naisten kanssa ja puoluelehdissämme siitä silloin kirjoiteltiin.

Niinkuin sanoin, tässä ei voida esille tuoda niitä lukemattomia avioerosyitä ja puhuneet olemmekin vain työväen elämästä. Mitä tulee porvarillisiin avioliittoihin, niin ne ovat aina olleet ja tulevat olemaan useimmiten finanssiasioita, eivätkä he edes enää koetakaan sitä muuksi muuttaa.

Edellinen tämän kysymyksen kirjoittaja muistutti edeltäjänsä sanoja, "ettei kaikenlaisten hermostuneisuuden puuskien perusteella kannata avioeroa ottaa. Mielestäni tehdään suuri erehdys ensiksikin siinä, että häjyluontoisuutta ja hermostuneisuutta sekoitetaan yhteen. Nämähän ovat kaksi eri asiaa. Vaikka kyllä usein kuulee ihmisten sanovan: "Minä niin hermostuin että meinasin lyödä, sillä en tykkää siitä" j.n.e.

Hermostunut ihminen kärsii kaikesta s.o., henkilö, jonka hermot ovat sairaat. Toinen hermosairas ei vihastu koskaan, hän vaan itkee, toinen on synkkämielinen, kolmas pakenee ihmisiä j.m.s. On todellakin henkilöitä joita vaivaa alituinen suuttuminen kaikesta vähäpätöisestäkin, mutta useammassa tapauksessa nuo ovat itserakkauden ja itsensä hillitsemättömyyden ilmiöitä, jota suoralla sanalla sanotaan häijyydeksi. No, olkoonpa se sitten hermosairas tai häijy, joka aina kiusaa puolisoaan oikuilla, on hän kuitenkin sietämättömän vastenmielinen elämäntoveri ja mitä muuta voi tolnen toivoa ja vaatia kuin eroonpääsemistä hänestä. Tunnollinen puoliso kyllä toverinsa häiriytynyttä hermostoa koettaa parannella parhaansa mukaan, ja sehän on hänen velvollisuutensa, mutta kärsimään kenenkään oikkuja ja kiusantekoa ei ole kukaan velvollinen.

Ja minä luulen, että olipa avioelämässä mikä varjopuoli tahansa, riitahan siitä ainakin tulee. ja toistensa ylenkatsominen. Mikä suotuisa vapautus orjan kahleista onkaan eroaminen. Onhan monasti nähty että ihmiset ovat valmiit kärsimään puutetta, nälkää, sivullisten ylenkatsetta ja kaikkea päästäkseen vaan vapaaksi vastenmielisestä puolisostaan. Joskus he kohtaavat elämänsä varrella jotain muuta kovempaakin mutta se on taas sen ajan murhe.

Jokainen meistä kyllästyy joskus työtoveriinsa, asuintoverilinsa, liikekumppaniinsa, ja silloin haluaa pian vapautua heistä jos on hiukankaan "itsestään pitävä", kun kerran mikään sovinnon hanke ei ole apua antanut. Ja nämähän ovat vain lyhytaikaisia kumppaneita. Entäs aviopuoliso? Siihenhän olemme sitoutuneet elämän iäksi ja nyt se yhdyselämän jatkaminen tuntuu mahdottomalta. Erotkaamme siis, oman ja toisen rauhan vuoksi.

On kovin vanhanaikainen käsite, että elää pitää yhdessä kun kerran ovat mies ja vaimo. On totta kyllä, että ihminen antautuessaan avioelämään kuuluu itselleen ainoastaan puolittain, niin läheiseksi hän käypi puolisolleen. Ainakin näin pitäisi olla. Mutta suurimmaksi osaksi pariskunnan elämässä on niin paljon kierouksia, että he omaa puolisoaan vahingoittavat epärehellisyydellä (vaikkapa vain pienillä) enemmän kuin ketään muita. Jo tästäkin syystä on "parempi hyvä ero, kun paha sopu".

Tietenkin kapitalistisessa yhteiskunnassa avioeron ottanut voi ehkä tekoaan katua, sillä meitä ympäröi sellainen verkko vastoinkäymisiä, vanhojen ruostuneiden lakien kirjoukset, joiden mainitseminenkin ottaisi paljon aikaa. Mutta sittenkin avioero epäonnistuneessa avioliitossa on ensimäinen askel edistysmielisyyteen ja vaikkapa se on vaan pieni, mitätön huojennus työläisen elämässä, niin sittenkin se on välttämätön, jos nimittäin emme ota lukuun lasten kohtaloa, vaan yksinomaan miehen ja vaimon. Olisi paljon erilaista sanottavaa, jos lähtisimme puhumaan lapsellisten pariskuntien eroamisesta. Emme myöskään voi tähän kysymykseen yhdistää sitä kysymystä, "onko eronneen puolison soveliasta yhtyä uuden kumppanin kanssa". Nämä ovat eri kysymyksiä ja siis eri osissa käsiteltävät. — K. S.

Blairmore, Alta.

KOKO MAATA KÄSITTÄVÄ NAISTEN KOKOUS TOIMEEN

Blairmoren naisliitto kokouksessaan t.k. 10 p. keskusteli koko Canadaa käsittävän C.T.N. liittojen konventsionin pidosta, josta on ennemminkin jo keskusteltu eri paikkakunnilla, varsinkin viime talven aikana.

Olimme sitä mieltä kokouksessa että yleinen konventsioni on välttämätön naisten järjestöjen työn edistämiseksi ja vissin työohjelman luomiseksi, sillä tähän saakka on pututunut yhteinen ohjelma liitoissa kokonaan.

Me keskustelimme jo kokouksessamme edustajan tai edustajien lähettämisen suhteen sekä siitä, milloin tuon konventsionin aika olisi parhain. Ajasta tietenkään emme voineet muuta sanoa kuin että olemme sitä mieltä, että aivan lähituleva isuudessa sen tulisi pitää, sillä aika, jossa nyt eletään, kaikkine velvollisuuksineen vaatii sitä.

Edustajan suhteen olimme sitä mieltä että me Albertassa voisimme yhtyä B.C. T.N.L. osastojen kanssa. Sillä edustajalle konventsionista tullessa sieltä ei tekisi yhtään kierrosta jos hän kiertaisi tullessaan täällä Albertan osastoissa selostamassa. Ja sitäpaitsi nykyisen huonon raha-ajan takia se tulisi huokeammaksi. Siispä Blairmoren naisliitto toivoisi että B. C. ja Albertan sihteeristöt ryhtyisivät keskinäiseen kirjeenvaihtoon neuvotellakseen tästä asiasta, samalla avustaen osastoja järjestämään alustuksia y.m. asiaa koskevaa.

Osastot, ottakaa tämä meidän naisliiton toivomus jo lehdestä huomioon ja keskustelkaa kokouksissanne, jos haluatte yhtyä B. C. edustajaan tai haluatteko oman, Albertan edustajan. Se on liittojen oma asia; jos niin haluavat, niin silloin ehkä rahaakin löytyy. Siis ruvetkaa asiaan kiinni.

Koska on vielä hämärää käsitettä C.T.y. Liittoon nähden, niin toivon että jokainen osasto ottaa tositeolla tutkiakseen tuota kysymystä. Varsinkin Canmoressa se tulisi olla jo selvää, että työläisnaistenkin on yhdyttävä siihen, sillä keväällähän oli Canmore ensimäinen joka tuki sitä liikettä.

Alkää luottako profeetoihin, vaan lukekaa säännöt, niissä selviää kyllin selvästi C.Ty. Liiton tarkoitus. Säännöt ovat väliaikaiset, mutta pian tulee olemaan liitolla konventsioni jossa suunnitellaan varsinainen ohjelma, joka suinkaan ei tule estämään tai häiritsemään naisliitto'työtä, joskin antaa velvollisuuksia toimimaan yhtenäisyysliiton edistämiseksi, joka on välttämätön. sillä sehän on Punaisen taloudellisen kansainvälisen canadalainen osasto ja tulevissa kriiseissä johtava elin. Naiset, ellette usko sääntöjä tai lue niitä, niin kysykää miestovereilta, tai kysykää vaikka A. T. Hilliltä tai muilta, mutta älkää sivuuttako tätä asiaa. Alkää peljätkö jos nimenne on useammassa järjestössä, se vain lujittaa järjestöä tarpeen tullen. Alkää myöskään ala-arvioiko työskentelykykyänne niissä. Naiset saavat paljon aikaan jos yrittävät.

Kun nyt tutkitte asiaa, olette jo valmiita ottamaan C.T.Y.I. konventsionin osaa, kun se pidetään, tai ainakin seuraamme ja enemmän mielenkiinnolla tapausten kulkua. Paikkakunnan muista uutisista toisessa kirjeissä. — Mary North.

Sointula, B. C.

Kesän ajalla piti T.N.L. osasto vain yhden kokouksen kuukaudessa, nim. työkokouksen, mutta nyt syksyn saapuessa pidetään kokoukset taas kuten tavallista: ensimäinen ja kolmas torstai kuussa.

"Työn juhlaa" vietettiin täällä syysk. 6:nnen päivän iltana pitämällä iltama, jota T.N.L. avusti ohjelmalla.

Iltamia sähkökuvineen on huvitolmikunnan puolesta toimeenpantu joka lauantai, joka onkin välttämätöntä, sillä kalastajat kerääntyvät runsaalla joukolla Sointulaan aina viikon lopuksi. Tänä vuonna syyskalan saanti on hyvin pientä, ja ilsäksi on hinnat alhaiset. Mutta osuuskannuttimon kautta toivovat kalastajat saavansa täyden hinnan kalasta.

Armoton kuolema vei pois Vieno Tarkkasen syysk. 10 p. Hän jätti jälkeensä miehensä Ilmarin ja kaksi lapsosta, — kahden vuotiaan pojan ja yhden vuotiaan tytön. Voi, miksi juuri hänen vuoronsa tuli jo! Hänen, jolla olisi ollut onnea ja jota niin kovin kaivataan.... Hautaus toimitettiin 10 päivänä. Paljon oli saattajia tuolle viimeiselle lepopaikalle, ja kauniiksi koristi kukkavihkoset hautakummun. —.

South Porcupine, Ont.

Palanen naisosaston toiminnasta. Koko kesän ajan on naisten toiminta ollut laimeata. Meillä on ollut kahden kuukauden kesäloma, ainoastaan työkokoukset ja joku ylimääräinen kokous on pidetty, työkokoukset kerran kuussa, mutta ei näihin ole muistanut saapua kuin joku jäsen. Niinpä päätimme, että sihteeri oikein suullisesti käy kehoittamassa niitä tovereita tulemaan 9 p:nä syysk. pidettävään kokoukseen, jotka ovat kesän ajan olleet syrjässä. Ja niin meillä sitten oli tämä kokous yhteenliittymiskokous. Jäseniä saapunut lähes kolmekymmentä, joka on paljon näin pienellä paikkakunnalla, joskin joitakin ennen inokkaita naisosaston jäseniä kehoituksesta huolimatta jäi saapumatta. En ymmärrä mikä nämä toverit on saanut jäämään syrjään. Ei luulisi oikein ajattelevan työläisnaisen jonkun persoonavihan tähden jättävän tehtäväänsä luokkataisteluvirissä. Kuten tiedämme, tämä aika jossa elämme, vaatii jokaisen naisen, samoin kuin miehen, tulemaan mukaan, tiivistämään rintamaamme. Siksi huomautan teitä työläissiskot jotka olette syrjässä, että älkää antako teidän paikkanne olla tyhjänä, tulkaa mukaan ja unhoitetaan kaikki pikku seikat. Koetetaan kasvattaa itsemme kunnon taistelijoiksi. —

Toveri Aatto Klaar joutui sairaalaan leikattavaksi umpisuolen tulehduksen takia. Toivon tälle kunnon toverille pikaista parantumista, sillä meidän työläisten varat on siksi pienet että kalliit sairaalamaksut tekevät suuren loven, vaikka piankin jo pystyy työhön. — Valittu.

Wanup, Ont.

Kesä on mennyt iloineen ja riemuineen ja synkkä syksy lähestyy nopein askelin. Luonnotar pukeutuu jo syys-illan salaperäiseen verhoon, ilmat käyvät kylmiksi ja sateisiksi. Kadonnut on luonnosta kesän kiehtova ihanuus, ja farmareillakin on taasen kiire ja hoppu että saa viljansa "ryskättyä" ja perunansa nostettua. Sade vaan tahtoo tehdä hiukan haittaa ja liika märkyys on ollut esteenä viljankin kasvullisuudelle alhaisemmilla mailla.

Mutta nyt kun kesän kiireet on kohta ohi, niin farmarikin pääsee taas hiukan väljemmille vesille, että voi alkaa osastotoimintansa jälleen. Puoluetyö viime kuluneen kesän aikana on ollut vähän lamaannustilassa. Mutta siihen on osaltaan vaikuttanut kesäiset riennot, joten luonto on vetänyt yleisöä enempi puoleensa kuin mikään osastotoiminta. Mutta nyt, kun ilmat käyvät kylmiksi ja sateisiksi, niin että täytyy siirtyä seinien sisälle, niin nyt meillä jokaisella on aikaa toimia osastoissa ja järjestötehtävissä vapaussaatteemme eteenpäin viemiseksi. Se itse aiarvioi oman itsensä, joka jää syrjään silloin, kun luokkamme etu vaatii meiltä toimintaa. Meillä tosin ei ole vielä omaa haalla missä voisimme kokoontua keskustelemaan luokkamme tärkeistä kysymyksistä, vaan täytyy tyytyä Wanupin koulun pieniin suojiin, joka tuottaa meille paljon hankaluutta, ennenkaikkea silloin kun tahdotaan iltamat toimeenpanna. Mutta kun on halua ja harrastusta, niin silloin me helposti esteetkin tieltämme voitamme ja tulevaisuus on meidän. Minun tietääkseni suomalaisia farmareita tälläkin "kontrilla" on kokolailla huomattava määrä, joten me voimme suurtakin aikaan saada jos meillä vaan riittää innostusta puoluetyöhön. Ja miksikäs ei. Onhan täällä toiminta aina ollut hiljaisessa käynnissä kaiken aikaa, niin kesällä kun talvellakin. Iltamia on pidetty ja keskustelukokouksia on järjestetty sen kun heikoilla voimillamme olemme kyenneet aikaan saamaan, vaikka ei siitä tosin ole paljoa huudeltu maailmalle. Niinpä nytkin naisjaosto toimeenpanee roiman ohjelma-iltaman lauantaina syyskuun 27 päivänä kello 8.30 illalla. Ohjelmasta mainittakoon m.m. yksinäytöksinen näytelmäkappale: "Työ ja rakkaus". Muutakin ohjelmaa tulee olemaan kokolailla huomattava määrä, että jokainen ken haluaa viettää rattoisan illan, niin saapukoon silloin Wanupin koululle, sillä silloin naisjaosto toimeenpanee iltaman. Sitä toivoo — ?.

Montrealin palvelijatar-yhdistyksestä

Koska allekirjoittanut on saanut haasteen kirjoittaa uutiset Montrealin palvelijataryhdistyksestä, niin nyt sitten kyhään syysuutiset. — Olemme alkaneet jälleen toiminnan uudella tarmolla, kuin olemme jo edellisissä numeroissa nähneet meidän suuresta hommastamme, nim. että olisi mitä pikemmin saatava "oma koti", oma paikanvälitystoimisto — niin että on aivan tärkein asia onnistua alkuunpääsemisessä.

Paljon olemme jo aikaan saaneet. Olihan meillä jo tiistaitanssit jotka tuotti monta ropoa kassaan, sitten on ohjelmallinen iltama tämänkuun 28 p. hauskalla monipuolisella ohjelmalla. Niin että tervetuloa meidän toimeenpanemiin iltamiin. Montrealissa on paljon suomalaisia työläistyttöjä. Teidät kaikki tahtoisin mukaan! Tiedän sen, että paljon teitä on, jotka ette ole järjestömme jäseniä. Liittykää jäseneksi ja viettäkää vapaa-aikanne oman luokkanne keskuudessa, tietojenne ja taitojenne kartuttamiseksi. Meillä on joka torstai kokoukset, joka toinen kokous on ohjelmallinen, jossa saamme vapaasti harjoitella kaikkea henkistä, kuten laulua, runoja, opetella puheita pitämään y.m.s. Ilmapöytäkirjan pitoa olemme myös harjoittaneet ja siitä saamme aina huvipuolta kun kuulemme edellisen kokouksen sutkaukset.

Niin, tytöt, ottakaamme tarmolla kiinni syystoimintaan, sillä ilman toimintaa ja taistelua emme saavuta mitään.

No niin, jospa seuraavalla kerralla Lyydi Rutanen kirjoittaisi uutiset. — Aino Vilskman.

Kirje San Pedrosta sudburylaisille y.m.

Toverillinen tervehdys täältä kaukaa kesämaasta. Olemme olleet täällä jo yli kuukauden ja matka oli oikein hauska. Ajoimme päivät ja yöt, lepäsimme joskus puun juurella ja joskus taas kämpiköllä. Me lähdimme Sudburysta 26 p. heinäk. 1930 ja pääsimme tänne San Pedroon 8 p. elokuuta.

Tämä paikka on sellainen pysähdyspaikka täältä ei pääse eteenpäin autolla vaan täytyy kääntää takaisin, jos aikoo nimittäin lähteä ajelulle.

Nyt ollaan täällä Tyynen meren rannassa, ja asumme aivan meren rannalla. Laivoja tulee joka puolelta maailmaa, Suomesta saakka. Se tie jota me tulimme tänne oli aika hyvää, enimmäkseen isoja aavikkoja ja taas vuoristoja. Saatiin olla joskus oikein korkealla, että tahtoi henki loppua meidän "isolta hevoselta". Vaan kyllä ajurimme oli sitkeä poika, se Poukaman Kalle, ei se väsynyt vaikka matka oli kolmetuhatta neljäsataa kolmekymmentä mailia pitkä (Sudburysta San Pedroon.)

Jos nyt kertoisin vähän oloista täältä "lännen kultalasta" eli miksi sanoisin. Täällä minun ymmärtääkseni on kalaa enempikin kuin mitään muuta tavaraa, ainakin tässä San Pedron ympärillä. Kävin täällä isossa "kalakänärissä", kalan kannutustehtaassa. Siellä työskentelee satoja naisia ja miehiä, suurin osa japanilaisia. Miesten työ on "Longshore work", siis satamatyö. Lastataan laivoja. Vaan työvoimaa täällä on paljon ja töitä väh

...vii, he ikäänkuin luovat ...iiden vaatimattoman yl... ...ähäiset ihmiset tietävät ...ren vaikutusvaltansa ja ...itä häikäilemättä, heillä ...pintapuolista kauneutta, ...he osaavat muovata aina ...mukaan, vaikka se ...heidän omia periaattei... ...n. Mutta näin he eivät ...idu hiistaan, vaan pysy... ...mattuina ja ihailtuina, ...sä olisikin vain loista... ...uori. Kun taas toiset ...aavat hillityn, vaatimat... ...teen, joka aina on syr... ...kohaan halua loistaa ...ellaan. Vaikka heillä ...uunnat selvillä, ja sel... ...syksy, silti he haluavat ...mään huomattuja, ovat ...an kuin pienet linneat, ...arkain toisten varjosta ...nsä päivänvalon ja elin... ...Voimme verrata näitä ...niin luonnon kukkiin, ...a syrjäpoluilla ja kivi... ...la mailla, jossa ei ole ...i teitä, vaan aina kova ...määstä; jossa syksyisten ...tuntu on kovin ja jon... ...umi laskeutuu suuriksi ...naudaten kaiken elävän ...isia voimme verrata ja... ...kasveihin, joita jokai... ...ja vaalii, joiden luokse ...oitetut käytävät ja tal... ...etaan suojaa, kastellaan ...n.

...äisnaiset, kulkekaamme ...timattomat syrjäpolut, ...mme köyhimpäänkin ...otkaamme kaikki oman ...arimmat, vaatimatto... ...naiset yhteen, suureksi ...Painakaamme jokainen ...nämme siksi alas, että ...mitä on aralla toveril... ...mista. Hänellä voi ol... ...yryttävä opetus, "olla ...i vaikka vaatimattomal... ..."

...N RAKKAU... ...I TARINA

...muori, kertoi Urho Uljas ...n kauniin nuorukaisen. ...n aina suuri lemmittyjen ...lin Suomessa. Silloin o... ...rakastelutyyli, sanoisin... ...ljaisempi ja sävyisämpi ...ä enemmän hänellä oli ...iihen aikaan valitsi poi... ...itselleen toverin ja tyt... ...ti hyväksyi pojista sen ...halta näytti. Se oli mie... lestäni paikallaan. Minua aina niin kovin kiihoitti hiljaisen itsekkään työn lähettyvillä olo. Kun puristi hänen kättään, näki selvään että se teki vaikutuksensa. Tyttö punastui, näytti kauniimmalta kainoudessaan.

Suudella ei silloin ollut tapana noin tyhjän päältä. Sitä yritettiin vasta pitkän seurustelun perästä ja onnistui se vasta muutamien tappelujen jälkeen. Ja toisinaan niin mielellään olisi suudellut, sillä siitä aivan kuin olisi saanut uutta elämänintoa. Kun puristi tyttöä hellästi, rajusti sykkivää sydäntään vasten, niin jokin kuuma tunne kulki läpi koko olemuksen. Ei sitä tyttöä olisi muille suonut.

Niiden tyttöjen keskellä minäkin säilyin niin sanotusta "lankeemuksesta", sillä heidän vakaumuksensa oli säilyttää itsensä puhtaina. Eivät he antautuneet tyhjään kuherteluun, vaan kaipasivat jotakin syvempää keskustelua. Meillä oli yhteisiä harrastuksia, joiden kautta opimme kunnioittamaan toisiamme. Minä ihailin niitä tyttöjä. Sitten me erkanimme, minä matkustin tänne dollarin ja muotihulluuden maahan. Sinne jäi kainot, itsestään pitävät tytöt.

Kului vuodet, pitkät, kolkot ja pettymystä täynnä. Minä kaipasin rakkautta. Henkistä ylevää rakkautta. Minä kaipasin naisen uskollista sydäntä. Näiden ylevien tunteiden minua ympäröiden, minkä lankesin (jos näin sallitaan sanoa miehestä), täytin luonnon vientien vaatimuksen, mutta jäin vaille onnea, tyydytystä. Sieluni täytyyi inholla, ylenkatseella itseäni ja häntä kohtaan (ehkä siksi, kun hän oli toisen vaimo.) Hän oli viekas veikistelijä; hän, hän se oli syyllinen minun lankeemukseeni. Minä kiroan häntä. Minä kirosin silloin juuri kun olisi pitänyt olla iloinen siitä, että luonto oli minut luonut täysin terveeksi mieheksi. Kirosin juuri sillä hetkellä, kun ensikerran tunsin naisen.... Kuvittelin aina, että se hetki mahtoi olla suurenmoinen, kun saan itseni yhdistää rakastamaani naiseen. Mutta rakastinko minä häntä? Ei, tuhat kertaa ei! Ja sittenkin minä yhdyin hänen kanssaan joka päivä heti kun miehensä oli työhön mennyt. Minun ulkonainen minäni oli rivo.... Minun sisin minäni nukkui, eli oikeimmin se oli horrostilassa. Ei mikään ole inhoittavampaa kun salavihkaa sopia jostain "lepopaikasta" ja ajasta.... käyttää paljontarkoittavia, tyhjiä sanoja, silmäniskuja ja muuta roskaa, vaan siksi että tulisi yksi narratuksi ja kaksi entistä likaisemmaksi.

Vihdoin minä sain voimia irtaantua tuosta naisesta, joka vihdoinkin oli valmis tyytymään yhteen omaan mieheensä. Mutta en minä huomannut että hän olisi siitä kaikesta olleesta erikoisesti ollut pahoillaan tai häpeissään. Mitä vielä. Minä sitävastoin tunsin suuria omantunnon vaivoja, vihasin, inhosin itseäni enemmän kuin koskaan olen ketään muuta vihannut. Nyt oli vaikea enään pidättää itseään kaiketa huolimatta, sillä olin toisenlaisten tyttöjen ympäröimä kun mitä olivat ne siellä Suomessa, ennen vanhaan. Sieltä nyt tulleet nauravat kaikelle vanhalle, samoin myös siveys- ja moraalikysymyksille. Nythän on "stallia" kuulemma suutakin suikata vaikka parillekymmenelle samana iltana. "Paheneeko tyttö siitä?" Ja viettää joku hetki työn kanssa kahden ei merkitse pojalle mitään.... "Kaikki mitä te miehet ennen olitte tytöiltä salaa, voitte nyt olla aivan julkisesti, sillä emmehän me niin vanhanaikaisia ole", virkkoi eräskin tyttö, jonka mielestä minä näytin hiukan kainolta. No, me sovimme siis hänenkin kanssa ja niin rupesin minä "uudenaikaiseksi miehek-si" uudenaikaisessa naisseurassa. Välistä ajattelen, että taitaa olla todellakin hullua olla siinäkin kysymyksessä vanhanaikainen, mutta samalla taas juuri kun olen uutta "helluttanut", alkaa jokin mato kiertää sydämeni ympärillä ja takoa aivoissani kuiskien hiljaa: Vanhanaikaisuuden ja uudenaikaisuuden välillä on keskuspiste ja sen rajaviiva on kovin hieno sitä on vaikea löytää. Olen langennut heikkoudessani, mutta nuo lankeavat tietämättään että he tekevät väärin. Minä yhä kaipaan sievää kainoa tyttöä, jota en ensaitse saada kaiken eletyn likaisuuden jälkeen. Jos joku sellainen tietämättään rakastuu minuun, olen onneton hänen tähtensä silloin, sillä me emme ole tasa-arvoiset toverit, vaan hän on korkeammalla minua ja minä jään hänen alapuolelle. Minäkö pystyisin suojelemaan hänen kunniaa, kun en ole pystyyt omaani säilyttämään. Sopivin toveri olisi minulle "uudenaikainen nainen" ja sellainenhan se otettava on, mutta kaipaamaan jään minä vanhanaikaista naista, joka kykeni virittämään minussa puhtaan lemmen sähköisyyden ja kykeni minussa herättämään kunnioitusta itseäni ja häntä kohtaan.

Vähemmän maukas on puusta pudonnut hedelmä. Mehevän maukas se, jonka oksasta vaivoin saapi poimittua. — Klaudie Sivak.

Muistelmia

Usein kohoaa muistojen kätköistä mieleeni lapsuusaika, jolloin elämä oli vapaa ja huoleton. Silloin ei vielä leipähuolet rasittaneet, vaan vallattomana juostiin ja kisailtiin päivästä toiseen. Mutta usein tuli mieleni surulliseksi kun kuulin leikkitoverien huutavan äitiä. Sana "äiti" kuulosti niin kauniilta minun korvissani ja usein ajattelin, kuinka ihanaa olisi omistaa äiti, kun yksistään hänen nimensä lausuminen oli niin kaunista. Minä en voinut lausua tuota sanaa, vaan täytyi sen asemasta käyttää täti-sanaa, sillä minulta oli äiti kätketty maanpoveen kun olin kolmen vuotias ja muistan vain hyvin hämärästi sen, kun äiti oli sairaana. Meitä jäi viisi lasta ilman äidin hellää huolenpitoa. Monasti ajattelin, miksi ei minulla ole äitiä niinkuin muillakin lapsilla, sillä en oikein ymmärtänyt kun sanottiin, että äitisi on kuollut. Kun kuulin toisten lasten huutavan äitiä avukseen kun heille vahinko tapahtui, niin silloin minäkin kaipasin äitiä, joka olisi minua lohduttanut, kun olin lohdutuksen tarpeessa.

Muistan, kuinka eräs lapsuustoverini sanoi kerran minulle: "Jospa minullakaan ei olisi äitiä, niin ei minun aina tarvitsisi hoitaa noita veljiäni". Hänellä näet oli kaksi pienempää veljeä, jotka olivat hänen hoidossaan, kun hänen äitinsä kävi työssä. Heillä oli suuri perhe ja isä vielä sairaaloinen, niin hänen äitinsä täytyi hankkia lisätuloja perheelle. Näin ollen nämä kaksi pienempää lasta jäivät toverini huolettavaksi, ja minulla, joka olin meidän lapsista nuorin, oli enemmän vapaata aikaa kuin hänellä, jonka tähden hän lausui nämät ymmärtämättömät sanat. Emme osanneet silloin ajatella, mistä se johtui, että hänen täytyi täyttää äidin tehtävät jo lapsena eikä saanut olla leikkimässä muiden lasten mukana. Nyt kyllä jo ymmärrämme mistä se johtuu: se on tämän nurinkurisen järjestelmän syy, joka ei turvaa työntekijöitä, joka ei anna perheen huoltajalle työstään sitä mikä hänelle oikeuden mukaisesti kuuluu, vaan nauttivat sen tyhjäntoimittajat, loiseläjät. Niin kävi tässäkin toverini perheessä. Äidin oli pakko mennä hankkimaan lisätuloja ja jättää lapset katkeralla mielellä oman onnensa nojaan. Ja muutaman vuoden perästä hän kovan raadannan jälkeen myös joutui sairasvuoteelle sai ennenaikaisen kuoleman.

Meidän tulee kaikkien lujasti liittyä yhteen järjestöön ja joukkoina poistaa kapitalistinen järjestelmä, luoda tilalle uusi työläisten neuvostovalta, jossa kaikki saamme nauttia työmme tuloksista. Yksilönä olemme heikot, mutta joukkona voimakkaat. — Kirklandlakelainen.

Pavel Tkatshenko

Tkatshenkoa vietiin lisätyllä suojeluskunnalla, käsi- ja jalkaraudoissa, erikoisessa junassa, Kishineviin. Tkatshenko tuotiin ulos vaunusta poliitissä ja huolimatta siitä, että hän oli jalkaraudoissa, ammuttiin hänet muka pakenemisyrityksestä.

Aivan kuin olisi teräväällä veitsellä viilletty sydäntä, aivan kuin olisi joku nuijalla päähän iskenyt, niin tuntui uutinen: Tkatshenko on murhattu. Ensikerran luin tämän aamulla työhön mennessäni. Voi olla että se on totta. Oli ensimäinen ajatukseni. Vähänkös ne lehdet kertovat. Lähipäivät kuitenkin todistivat, että surullinen uutinen on todenperäinen. Mutta kuinka se oli mahdollista? Tuo urhea vallankumouksellinen, joka oli käynyt läpi heikki Rumanian vankiloiden kauhut, joka kahdesti karaten onnistui pakenemaan maasta 1923. Luulisi että ijäksi jätti hän maan, jota hallitsi terrorismi, niin kauaksi kuitenkin kumnes vallankumouspyörre pyyhkisi maan pinnalta raakalaiset hiljaisessa Bessarabiassa, hänen kotimaassaan.

Matkusti Venäjälle, missä ainoastaan vaan voikin vallankumouksellinen levätä. Kuitenkaan ei hän viipynyt siellä kauan.

Tietoisuus siitä, että kärsii synnyinmaa, että yhä enemmän ja enemmän se huojuu, enemmän kärsii kansa, ei antanut rauhaa Tkatshenkon sielulle. Ja uudestaan on hän Rumaniassa, Bessarabiassa.

Väsymättömästi ja tarmokkaasti työskenteli hän kansanvalistustyössä. Ja tämä työ johtaa hänet uudestaan taisteluun.

Mutta näkymättömäksi ei jäänyt Tkatshenko virkavallalta. Rumanian ohrana piti huolen hänestä. Kurja ja palkurimainen Rumanian siguranta, pelkäsi viedä asian oikeuden eteen ja niin monien koettelemusten ja kidutusten perään murhasi hänet. Ehkäpä Europa ei tule tietämään, että vielä yksi bessarabialainen on kidutuksin murhattu. Virallinen Europa kyllä on vaiti tästäkin murhasta, mutta työväen Europa, työtätekevä aines, ei koskaan

NORJAN AMERIKAN LINJA

NOPEA KULKU SUOMEEN

OSLON tai TUKHOLMAN kautta suoraan NEW YORKISTA:

LÄHTÖAJAT NEW YORKISTA

"Stavangerfjord" Lokak. 4 p.
"Bergensfjord" Lokak. 23 p.
"Stavangerfjord" Marrask. 6 p.
"Bergensfjord" Marrask. 25 p.

Tilatkaa hyttinne nyt.

Cabin luokka, turisti kolmas luokka ja kolmas luokka ovat kaikilla purjehdusvuoroilla laivoissa

"STAVANGERFJORD" ja "BERGENSFJORD"

Cabin luokan hinnat on alennettu $10.00. Alin maksu tulee olemaan $145.00.

Edelleen on 12 pros. alennus voimassa cabin luokan edestakaisilla matkoilla aikana, joka ei ole purjehduskauden kiireisin. Suuri säästö on voimassa kaikilla edestakaisilla matkoilla turisti kolmannessa ja kolmannessa luokassa.

—o—

Matkustakaa Suomeen ja tuoltakaa omaisenne Yhdysvaltoihin taikka Canadaan NORJAN AMERIKAN LINJALLA, joka tarjoaa erikoisia mukavuuksia ja erikoisen miellyttävän matkan. Matkallanne Suomeen, voitte jäädä jo Bergenissä maihin ja jatkaa matkaanne Oslon erinomaisella turistijunalla, joka vie teidät suuremmoisten Norjan tunturien yli ilman eri kustannuksia.

Niiden kolmannen luokan matkustajain, joilla on takaisintulopaperit Washingtonista, ei tarvitse mennä Ellis Saarelle.

Lisätietoja ja takaisintulopapereita saadaan paikallisilta asiamiehiltämme taikka suoraan

Norwegian-America Line
AGENCY INC.
22 Whitehall St., New York City

BARNES DRUG CO.

Erikoishintoja uusissa ja käytetyissä foncografeissa ja radioissa
Uusia suomalaisia levyjä joka viikko.
Helppoja ehtoja järjestetään.

BARNES DRUG CO,

VICTROLA ja RADIOKONEITA — Riikamaa
VALOKUVAUSKONEITA ja -TARPEITA

SAULT STE. MARIE, ONT.

Viettäkää tämä Joulu ja Uusi Vuosi vanhassa kotimaassanne. Matkustakaa suuressa CUNARD Linjan laivassa Montrealista. Mukavat hytit, runsas ruoka, hyvä palvelus.

Erikoiset Jouluretket Mr. Einar Lindbladin henkilökohtaisesti johtamana S/S "Aulanialla" marraskuun 21 päivänä Suomeen. Alhaiset hinnat lasketaan Euroopan tärkeimpiin kaupunkeihin.

Enempien tietojen saamiseksi kirjoittakaa omalla kielellänne osoitteeseen:

36 Wellington St. West Toronto

CUNARD Canadian Service

Viikottain laivain lähtöjä Montrealista Eurooppaan Marraskuun 28 päivään saakka, sen jälkeen Halifaxista.

TUHANSIEN DOLLARIEN ARVOSTA KIRJALLISUUTTA PUOLELLA HINNALLA JA ALLEKIN

Suurin myyntiryntäys Amerikan Suomalaisten Historiassa —— Satoja Eri Teoksia ja Kaikki Parasta Kirjallisuutta

Amerikan Suomalaiset Työväen Lehtiliikkeet, Työmies, Eteenpäin, Toveri ja Vapaus ovat Tämän Myynnin Järjestäneet

HANKI TYÖLÄINEN NYT ITSELLESI KIRJASTO

Saadakseen tilaa uudelle kirjallisuudelle ja saadakseen kirjallisuutta, josta osa erittäin tärkeääkin, työläisten luettavaksi, ovat järjestömme lehtiliikkeet päättäneet tarjota kirjallisuutta elo- ja syyskuun ajalla ennenkuulumattoman alhaisilla hinnoilla.

Allaolevasta luettelosta voi ken tahansa löytää kirjoja, joita hänellä ennestään ei ole vaikka olisi ollut kuinka harras kirjallisuuden ostaja ja viljelijä. Kaikki kirjat ovat luettelossa tavallisella myynti hinnalla, osa jo alennetulla hinnalla.

KUINKA ALENNUS SAADAAN

Valikoikaa luettelosta haluamianne kirjoja niin paljon, että kokonaissumma nousee $10.00:n ja pankaa tilaus tulemaan ja $5.00 mukaan, niin lähetetään kirjat vapaasti. Alennus siis $10.00 kirjoille tekee 50 pros. Jos tilaus käsittää kokonaisarvon $50.00, täytämme tilauksen kun suoritus $20.00 seuraa tilauksen mukana.

Tilauksista, joiden kokonaisarvo on alle $10.00 (netto $5.00), ei anneta alennusta. Siis tilauksen mukana tulee olla rahaa vähintäin $5.00. Tilauksesta joka käsittää $10.00 ja yli annetaan siis 50 pros. alennus. $50:n tilaus annetaan $20:lla ja sitä ylöspäin 60 pros. alennus.

NÄISTÄ TILAUKSISTA EI ANNETA ASIAMIESPALKKIOTA, EIKÄ MYÖSKÄÄN TILAUKSIA TÄYTETÄ VELAKSI KENELLEKÄÄN. — KUN KIRJAT ANNETAAN MELKEIN LÄHETYSKUSTANNUKSIEN HINNALLA EI LUONNOLLISESTIKAAN NIITÄ KANNATA ALKAA VELOTTAMAAN.

Kuten jo mainittiin on tämä tarjous kaikkien lehtiliikkeiden yhteinen, joten tilaukset tehtäköön kullakin alueella oman lehtiliikkeen kautta.

Merkitkää kirjan nimen edessä olevalle viivalle montako kappaletta haluatte.

NAAPURUKSET VOIVAT "POOLATA" TILAUKSEN, NIM. TILATA YHDESSÄ.

Alla on luettelo kirjoista joita saa tässä myynnissä

.....Ilmojen Halki, nid. 1.50
.....Mongolian Matkalta, nid. .50
.....Kurkien Keralla Afrikkaan 1.75
.....7000 Kilometriä Halki Afrikan Aavikoiden, sid. 1.25
.....Uusi Paita, nid. ..... .25
.....J. P. Muller Järjestelmäni, nid. 1.25
.....Tie Terveyteen, sid. 1.00
.....Reumatismi, nid. ..... .75
.....Tarttuvista Sukupuolitaudeista, nid. ..... .75
.....Voimisteluohjelmia I, nid. .75
.....Voimisteluohjelmia II, nid. .75
.....Toiviainen, Kirjanpito-opas, nid. ..... .75
.....Oksanen, Laskuoppi, sid. 1.00
.....Ikuiset Uhritulet, sid. 1.50
.....Ikuiset Uhritulet, nid. 1.00
.....Pakolaisena, sid. 1.50
.....Sementti, sid. 1.75
.....Maataloudellinen Käsikirja, sid. 1.25
.....Punasten Puolesta Valkosia Vastaan, nid. 1.00
.....Lenin, Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid. ..... .40
.....Isoäidin Kuvakirja, sid. .... .50
.....Minna Canth, Kootut Teokset, 2 osaa, nid. 2.00
.....Imperialismi, Lenin, nid. .45
.....Tähtimaailmasta, sid. .... .50
.....Napoleon III:n Vallankaappaus ..... .75
.....Piirteitä Nuorisoliittomme Vaiheista ..... .20
.....Jesus Taru, sid. ..... .75
.....Kesäkoulujen Lukemisto .15
.....Kehitysopin Aakkoset, sid. 1.00
.....Spartakus, nid. ..... .75
.....Lasten Kirja, sid. 1.00
.....Eksyneitä ..... .60
.....Puhetaidon Opas, sid. ..... .50
.....Luonnontieteiden Voittokulku, sid. ..... .50
.....Bakteerit, sid. ..... .50
.....Ylei.-johd. Luonnon Tieteisiin, sid. ..... .50
.....Talousmaantiede, sid. ..... .75
.....Työnhistoria, sid. ..... .85
.....Lenin ja Leninismi, sid. .75
.....Maailman Tal. Työv. Liike, sid. ..... .75
.....Saksan Kumoustaistelut, sid. ..... .75
.....Sosialistisen Filosofian Juuret ..... .40
.....Tiede ja Vallankumous .60
.....Hirmuhallitus ..... .75
.....Kielletty Hedelmä ..... .30
.....Juvenilia, sid. 1.25
.....Kuudes Maanosa ..... .50
.....Koti ja Maailma ..... .75
.....Marttyyrien Elämää ..... .10
.....Meren Erakot ..... .40
.....Mister Aikio ..... .50
.....Meri ja Nainen, sid. 1.25
.....Parooni Munchansenin Retket ..... .50
.....Perintö Reinin Rannalta 1.00
.....Synnäve Päivän Kumpu .50
.....Seikkailijatar ..... .25
.....Vanhaan Hyvään Aikaan .75
.....Vilkkuva Tuli ..... .40
.....Vanhan Arvoituksen Ratkaisu ..... .50
.....Vanhat Postivaunut 1.75
.....Maanviljelijöille, vastauksia vastustajille. Kirj. Robert Ingersoll ..... .15
.....Kuolleiden Laivojen Saari .40
.....Kuningas Ludvig ..... .40
.....Lisoletten Naiminen ..... .25
.....Vanha Heittiö ..... .40
.....Valkoinen Kuolema ..... .40
.....Porvari ..... .40
.....Kultaisen Ankkurin Hotelli ..... .40
.....Valkoiset Intiaanit ..... .40
.....Rannerengas ..... .40
.....Tulenliekki ..... .40
.....Lisoletten Avioliitto ..... .40
.....Kultamaan Rakkautta .... .40
.....Viimeisen Tuomion Mestari ..... .75
.....Minä Tahdon ..... .50
.....Kuvia Metsän Elämästä .40
.....Jerin Veli, sid. 1.00
.....Glaudiken Kuningas, sid. 1.25
.....Elsineren Kapina, sid. 1.00
.....Kadotuksen Kansa, sid. 1.00
.....Auringon Poika, sid. 1.00
.....Martin Eden, sid. 1.50
.....Luokkien Sota, nid. ..... .85
.....Erämaa Kutsuu, sid. ..... .75
.....Ikuinen Salaisuus, sid. .... .40
.....Miten ihmiskunta on parannettava. Kirj. Robert Ingersoll ..... .15
.....Jumalten ja Ihmisten Suosikit 1.00
.....Kaulanauha ..... .60
.....Gorillamies ..... .40
.....Babbit, sid. 1.50
.....Eigerin Tähdet 1.50
.....Ihmissydän ..... .75
.....Minkä Jumala on Yhdistänyt ..... .50
.....Obeulen Perhe ..... .50
.....Sireenien Alla, nid. ..... .75
.....Sireenien Alla, sid. 1.25
.....Suuri Hiljaisuus ..... .90
.....Tuhat Vuotinen Valtakunta ..... .65
.....Meren ja Lemmen Aallot 5-näyt runomittainen näyt. .50
.....Avuttomia ..... .50
.....Assmannin Pojat ..... .50
.....Amerikan Suomalaisia .... .40
.....Kuningas Salomonin Kaivokset, sid. ..... .75
.....Giovannia ..... .40
.....Aviovaimo ..... .40
.....Hirsipuita ..... .30
.....Kruununperämies 1.25
.....Kesäinen Leikki, sid. 1.25
.....Kahdeksan Serkusta, sid. 1.00
.....Kohtalon Tuulissa ..... .50
.....Maailman Omistus ..... .60
.....Rakkaudesta Osaton ..... .50
.....Silmukorven Nuori Epra, sid. 1.25
.....Singoalla ..... .50
.....Sateenkaari ..... .40
.....Hauska Kirja ..... .80
.....Tarzan ja Pikkuväki, sid. .75
.....Tarzan Viitakonherra, sid. .75
.....Tarzan Apinain Kuningas, nid. ..... .75
.....Puolineitsyt, sid. ..... .75
.....Utta-rouva ja Metsämies, sid. ..... .75
.....Yhdeksän Kymmenestä Osaa Kohtalosta 1.00
.....Hatturasia, sid. ..... .75
.....Valkeakyyhkynen, sid. .... .75
.....Jill, nid. ..... .75
.....Gabrielle, sid. ..... .90
.....Huilunsoittajan Katu, sid. .75
.....Papukaija ja Kump., sid. .75
.....Septimus, sid. ..... .75
.....Humuhannun Perintö, sid. .50
.....Halikon Hakoniskat, sid. 1.00
.....Helmi Tyttöjen Seassa, sid. .75
.....Hiiri ..... .40
.....Cynthia ..... .40
.....Hugh Haroldjn Ihmeelliset Seikkailut ..... .40

TÄMÄ TARJOUS KESTÄÄ SYYSKUUN LOPPUUN

P. O. Box 69 VAPAUS, Sudbury, Ont.

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on terran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 30 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajain tai ilmotuksen ottajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

MONTREAL, QUE.

SAUHAN TUOMARI E. HELSberg (Commissioner of the Superior Court). Lainasioita. asiakirjoja, lainopillisia neuvoja. käännöstyötä, virallisesti leimataan asiakirjoja, oikeudessa tulkkina, myöskin palovakuutuksia. 926 St. Monique St. Puhelin Harbor 8336. Montreal. P. Q

PORT ARTHUR, ONT.

PAPPA HILLMANIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Vindermere Ave., Port Arthur, Ont.

UUSI AJANMUKAINEN HÖYRYsauna Court ja McIntyre katujen kulmassa avoinna arkipäivinä kello 2:sta päivällä kello 12:sta yöllä. E. Kivipeito ja E. Ranta. (Tiis.

TUKAT LEIKATAAN JA PARrat ajellaan 318 Bay St. H. Haili.

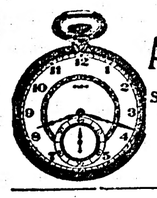

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

Puhelin 2466

HALUTAAN

Taloudenhoitaja, hoitamaan pientä taloutta yksinäiselle miehelle. Palkasta voi sopia kirjeellisesti osoitteella:

CHAS. WIRTANEN,
Cartier, Ont.

Farmi myytävänä

Garsonin tien varrella, 160 eekkeriä, josta 90 eekkeriä puhdistettuna. Hyvä koneisto, 2 parivaljakkoa hevosia sekä muita elukoita. Hyvä talo ja ulkorakennukset. Lähemmin: H. Pillon, Box 1157, Sudbury, Ont.

Parturiliikkeeni

— sijaitsee —

329 Montague Street.

Puhdas ja hyvä työ.

EINO SMITH
Sudbury, Ont.

POJAT

kun tulette Hörstiin, niin käykää katsomassa Kurjen poikaa. Vielä pyörii pyörät. Ja myös saa purasta. Siis terve näkemiin.

Hugo Kurki,
Box 41, Hearst, Ont.

Cafe and Restaurant

KARJALA
KAHVILA JA RUOKALA

Tarjoillaan päivällisiä kaiken päivää, halvat annokset.

JOHN KOUHIA
910 Cathedral St., Montreal, Que

FINNISH BAKERY

Box 1306 — Timmins, Ont.

Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään. (TTL

ALMA AARNIO

ottaa vastaan sairaita
178 Jean St., Sudbury, Ont.

Donavan mäellä, pussitien varrella. Sauna avoinna myös yleisölle joka päivä kello 10 ap. alkaen.

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä on sisareni **Tyyne Lehtonen?** Tietojeni mukaan hänen olisi pitänyt olla Sudburyssa viime talvena. Jos joku sattuisi tietämään hänen olinpaikastaan olisi niin ystävällinen ja ilmottaisi sen minulle.

Mrs. Matilda Palomäki,
687 Copper Cliff Road,
Sudbury, Ont.

Halutaan tietää missä on veljeni **Aatto Rinta**, ollut viimeksi Timminsin perukalla. (224

Niilo Rinta,
534 Spruce St., Sudbury, Ont.

Missä oleskelee nykyään **Einar Pohjonen**, kotoisin Karstulasta, ollut tässä maassa viitisen vuotta? Jos satut tämän ilmotuksen huomaamaan, oleppa hyvä ja ilmota olinpaikastasi, eli jos joku hänestä jotain tietää antaisi tietoja hänestä osotteella: (224

Walte Keskinen.
Box 64, South Porcupine. Ont.

Kahvila-Ruokala

FINLANDIA

20 Durham St., Sudbury, Ont.
Avoinna klo 6 ap. klo 1 yöllä.
LUNSSEJA SAATAVANA

Sudbury

VAPAUDEN JOHTOKUNNAN KOKOUS

huomenna, keskiviikko-iltana, klo 8 illalla, Vapauden konttorissa, saapukaa kaikin.

C. T. U. L:n SUOM. JAOSTON

liittotoimikunnan kokous pidetään Liberty-haalilla keskiviikkona t.k. 23 p:nä kello 8 i.p. Sihteeri.

VÄHÄN ENSI SUNNUNTAIILLAN PERHEILTAMASTA

Ensi sunnuntaina t.k. 28 p. pidetään suom. järj. osasto no. 16:sta jäsenten perheiltama, missä tulee olemaan erikoisen monipuolinen ja arvokas ohjelma, minkä suorittamiseen osallistuvat kaikki eri alaosastot, kuten näytelmäseura, voimisteluseura, soittokunta y.m.

Tämä tilaisuus on vapaa jokaiselle, joka ei ole työväen järjestöpyrkimyksiä vastaan, sillä tilaisuuteen pääsevät entiset jäsenet sekä myöskin jäseniksi pyrkijät. Jäsenhakemuskortteja saa osaston jäsenkirjurilta Ester Oksaselta. Osaston jäseniä kehoitetaan hakemaan näitä hakemuskortteja myöskin, sillä paraillaan käynnissä olevan jäsenryntäyksen aikana on jokaisen jäsenen velvollisuus koettaa hankkia yksi uusi jäsen.

SOITTOKUNNAN HARJOITUS

huomen illalla kello 7.15. Hintikka, oleppa hyvä ja saavu myös mukaan.

OSASTO NO. 16:STA PERHEILLATSU

ensi sunnuntai-iltana Liberty-haalilla.

Kaikki osaston jäsenet lähellä ja kauempana olevat, varustautukaa saapumaan osastonne toimeenpanemaan vapaaseen perhejuhlaan. Tuokaa jokainen yksi, tahi vaikka useampikin, uusi jäsen tullessanne. Tehkäämme tästä tilaisuudesta voimakas yhteistunnon ja toveruuden kasvattava hetki. Ohjelma onkin varattuna tilaisuuteen sopiva, samalla vaihteleva ja monipuolinen.

TANSSI-ILTAMAT TÄNÄÄN

Tämä on viimeinen hoksautus naisten iltamista. Ohjelma on pirteätä ja tanssi — no niin, se riippuu jokaisesta itsestään. Kaikki tervetuloa!

KUKA SAKOT MAKSAA?

Jälleen on kahta epäsiveellisen laitoksen omistajaa Sudburyssa sakotettu. Tunnettu paikka Garsonin tien varrella sai muutamana iltana kersantti Knight'in vieraakseen, mikä merkitsi 100 dollaria ja oikeuskäyntikulut laitoksen omistajan Frank Lecci'in kukkarosta, kun asia tuli esille poliisioikeudessa. Saman summan maksoi Rose Labonte eilen samanlaisesta syytteestä. — On huomattavaa, että näiden laitoksien omistajat eivät koskaan joudu pois petlistä muutaman sakon vuoksi, eivätkä myöskään suorita rangaistuksiaan linnassa istumalla. Useassa tapauksessa he jatkavat liikettä samassa paikassa, joskus vaihtuen muuttamaan "kalustoineen" toiseen taloon.

KALLIITA ILTAMAMATKOJA

Viime sunnuntaita vasten yöllä Spruce-kadulla tapahtuneeseen rähäkkään osaa-ottaneista oli eilen neljä vastaamassa juopumus- ja häiriöntekosyytteisiin poliisioikeudessa. Urpila, Koski, Stone ja Leppi-nimiset miehet pulittivat 24.15 kukin sakkoina ja kuluina, mieluimmin kuin menivät kuukaudeksi linnaan. Yhteentörmäys oli ollut "kansainvälistä" laatua, saalkunsa muutamien Workers haalin tansseista palaavien suomalaisten, ruotsalaisten, puolalaisten ja "kielisten" kesken. Suomalaiset ja yksi ruotsalainen olivat ottaneet homman niin vakavalta kannalta, että eivät edes huomanneet lähteä pakoon sivullisten ja poliisien väliintullessa. "Huono muisti" ja "kovasti humalassa" olivat alibina, etteivät pidätetyt tulleet syytetyiksi vakavammin, johon olisi antanut aihetta esim. oikeuteen tuotu verinen kivi todistuskappaleena.

VALMISTAUTUKAA NAAMIAISIIN

Ensi viikolla, lokak. 2 p:nä Liberty-haalilla. Merkkitanssit ylihuomenna.

HUOMATKAA!

VAPAUDEN KIRJAKAUPASSA

HISKI SALOMAA, säest. Väinö Kauppi ja Larsen Co.:

3158-F Lännen lokari
Iitin Tiltu

HANNES SAARI, säest. Koivusen orkesteri:

3159-F Oi sulle vain . . .
Tytön huolet

SAHLMAN TRIO

3160-F Czardas
Nina

Nämä ovat erittäin kauniit.

Vapauden Kirjakauppa
Box 69, Sudbury, Ont.

KAUPUNGIN TÖISSÄ

käytetään useissa paikoin kahta työvuoroa töiden jouduttamisen ja työttömyyden lieventämisen vuoksi. Kahden viimeksi kuluneen kuukauden aikana on viemäriä asetettu 3,500 jalkaa, josta vain 1,000 jalkaa on kaupungin omilla työvoimilla, loput urakoitsijoiden asettamia. Suurimmat työt on tällä kertaa käynnissä n.k. "Jauhomyllyn" perukalla.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

pidetään auki joka päivä kello kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettu koko päivän. Rahanvälitystä otetaan vastaan kirjakaupassa jälkeen kello viiden.

HALUTAAN

Hyvä suomalainen ammattitaitoinen

SUUTARI

GEORGES EXPERT KENGÄNKORJAUSLIIKKEESEEN

heti. Palkka tulee olemaan 25.00 viikko. Kysykää

GEORGES EXPERT SHOE REPAIR SHOP
Nickel Range Hotellin kellarissa.

MYYTÄVÄNÄ

Sairauden tähden myyn uuden 10 huoneen tiilitaloni, kaikkine mukavuuksineen, $6500. Pieni käteismaksu, loppu ehdoilla.
Lähemmin:

455 Bessie St., Sudbury.

Myytävänä

Ruokala ja "novelty' pikku esineiden kauppa, myydään halvalla, sairauden takia. Hyvä liike.
Lähemmin:

LAFLECHE LUNCH,
31 Beech St., Sudbury, Ont.

Professional soittajat

ja siksi harjoittelijat huomatkaa.
Hyvä neliriviinen

Kromaattinen Hanuri

myydään puolella hinnalla, täysi hinta Canadaan on 550 dollaria. Tiedustelkaa osotteella

Olli Mustonen
Box 41,
HEARST, ONT.

Scandinavian Bakery

tarjoaa Kuivaa leipää, Korppuja Limppua, Ruisleipää sekä muita leipomotuotteita. Lähetetään kaikkialle itä-Canadassa. os.:

512 St. Martin, Montreal, Que.

Matkustakaa
SUOMEEN
Ruotsin Amerikan Linjalla

Suomalaisten Suosima Linja

Lyhyt, Nopea ja Mukava Matka

SUOMEEN
(Göteborgin kautta)
Kulkuvuorot New Yorkista:

"GRIPSHOLM" — Lokak. 4 p.
"KUNGSHOLM" — Lokak. 11 p.

Atlannin ja Pohjanmeren poikki samassa kaupassa valtamerilaivassa.

Koko matka Suomeen kestää Ainoastaan 10 vuorokautta.

Perinpohjaisesti Uudistettu
"DROTTNINGHOLM"
Lähtee
HALIFAXISTA — Lokak. 20 p.

Halutessanne lähempiä tietoja kääntykää hyvänsä valtuutettuun matkalippujenmyyjäämme tai kirjoittakaa suoraan seuraavilla osoitteilla:

Swedish America Line
1310 STANLEY ST. MONTREAL QUE.

J. W. Ahlqvist
Box 69, SUDBURY, Ontario.

DELONGCHAMP
Cartage Co. Ltd.
Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjaustukkeen, joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

TANSSIT Creighton Suom. Os. Haalilla

Keskiviikkona syysk. 24 p:nä klo 9—1:teen illalla.

KAIKKI MUKAAN näihin syyskauden hauskimpiin tansseihin!

Soitosta huolehtii "HARMONY KINGS" orkesteri

Huomatkaa! Huomatkaa!

V. & U.-Seura Kirkland Laken "JYMY"

järjestää

Syys-Juhlan

Alkaen lauantaina syysk. 27 p. klo 8.30 ill. haalilla

Kuutamo-Tansseilla

Sunnuntaina klo 1 i.p. Swastikan kentällä

Urheilukilpailut

Miesten 3-ottelu (kiekonheitto, pituushyppy, 100 m. juoksu). Alle 18 v. 3-ottelu (kuula, pituushyppy, 60 metrin juoksu). Sekä jännittävä viestinjuoksu 4x300 m. Alle 18 v. 4x200 m.

Sunnuntai-iltana haalilla alkaen klo 8 täsmälleen

Hauska Illanvietto

Ohjelmasta mainittakoon: Vapaaliikkeet, miehet sekä naiset. Telinevoimistelua. Permantovoimistelua. Kirvesvoimistelua. Rynnävoimistelua y.m. erittäin arvokasta ohjelmaa.
Sekä hauska huvinäytelmä

"Kun setää vedetään nenästä"

V. & U.-Seura Kirkland Laken "JYMY"....

HUOM! HUOM!

Näytelmäseuramme johtajan
JACK KOSKEN
Tuliaisnäytäntönä esitetään kaunis unkarilainen kansannäytelmä

"Punainen Laukku"

lauluineen
Ensi ilta on
Timminsin Suomalaisella Haalilla
28 p. syysk.

Henkilöt	Esittäjät
TOROK MIHALY, kyläntuomari	Jack Koski
SOFI, hänen vaimonsa	Vieno Pirttisalo
PENNAS	Vili Valenius
HAJOS, pehtoori	Aaro Kivi
RATSUMESTARI	Alex Hill
ROUVA JULISH	Aurora Hill
MENNI, hänen tyttärensä tytär	Helvi Hill
HATI, palvelija Mihalyllä	Laina Hill
PANI, palvelija Mihalyllä	Elvi Pesonen
CHILLAC PALI, upseeri	Vili Sillanpää
PETÖK	Frans Vuori
I ja II husaari	Uuno Kaiho
KOSSA, paimen Mihalyllä	Toivo Niemi
MISI, postinkantaja	John Eimes
KUSKI	Jalmari Kiviranta
KATA, mustalaisakka, povaaja	Eva Salomaa
BOROS, korpraali	Antti Mattson
KYLÄN SEPPÄ	— — —

Husaareja ja kyläläisiä.

Esitys alkaa täsmälleen kello kahdeksan

ENSI - KERRAN - CANADASSA!

"HERRA KANKKUNEN"

3-näytöksinen, näytellään

Whitefishin Haalilla sunnuntaina t.k. 28 p:nä klo 8.30 illalla.

TANSSIA MYÖS

HUVITOIMIKUNTA

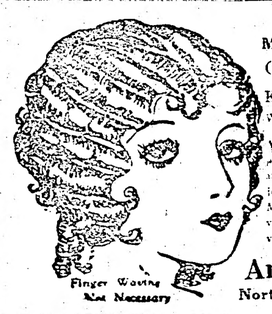

Meidän tavallinen $15.00 Master Oil kuuden kuukauden (permanent) kiharat nyt $7.50.

Kasvohieronta, finger wave, marsel, water wave ja hiusten pesu 50c

Ainoa canadalainen liike jonka hinnat ovat alapuolella toisten hintoja. Kaikki työ tehdään ammattitaitoisen henkilön valvonnan alla, henkilön jolla on laittanut permanent kiharoita yli 30,000. Meillä nykyään on 20 liikettä Canadassa palvelemassa teitä. Omistamalla omat tehtaamme, voimme tarjota työmme näillä alhaisilla hinnoilla.

American Beauty Shoppe
Northern Ontario Bldg.—Puh. 1748

Suomalaiset, kääntykää puoleeni

kolia ostaessanne. Myyn parasta kolia. Hinnat alhaiset, alla muiden hintojen.

ALANKO COAL

47 WIDMER ST. — PH. ELGIN 2761. — TORONTO, ONT.

Co-Optasin Uutisia

Vertailkaapa seuraavia hintoja

98 lb Five Roses Jauhoja	$3.50
24 lb Five Roses Jauhoja	$1.00
100 lb Sokeria	$5.40
20 lb Sokeria	$1.20
Säkki Shortsia	$1.45
Säkki Perunoita	$1.65
KAHVIT — 35c ylöspäin lb.	
PUITA — $4.50 ja $5.00 cordi	
CO-OPTAS'IN VOITA — 38c lb.	
MAITOA, KERMAA JA KIRNUPIIMÄÄ	

Kaikkea ruokatava-alaan kuuluvaa tavaraa.
Hinnat kohtuulliset

Co-Operative Trading Assn of Sudbury Ltd,
104 Elm St. W. Box 1639. Puhelin 2348. Sudbury, Ont.

SUOMEEN

New Yorkista Oslon tai Kööpenhaminan kautta.

United States — Syysk. 27
Hellig Olav — Lokak. 4
Oscar II — Lokak. 11
Frederik VIII — Lokak. 18

Jouluhuvimatka
Halifaxista:

"OSCAR II" Marrask. 24
"FREDERIK VIII" Jouluk. 11

Ei mitään vaikeuksia Suomeen käymään menevillä Kanadaan takaisin palatessaan. Kirjoittakaa ajoissa meille niin annamme tarpeelliset neuvot ja ohjeet.

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

969 St. Antoine St.
Montreal, Que.
461 Main St.,
Winnipeg, Man.
8th Ave. & 1st St., E.
Calgary, Alta.
1321 Fourth Ave.,
Seattle, Wash.
J. W. AHLQVIST,
Box 69,
Sudbury, Ont.

Henkilökohtaisesti johdettu

Joulu-HUVIMATKA
Suomeen 8 päivässä

Bremenin kautta, jossa yksi päivä kulutetaan tuon kauniin saksalaisen kaupungin katselemiseen yhtiön kustannuksella Maailman suurimmalla ja nopeimmalla pikalaivalla

S.S. BREMEN

Matkan johtajana tälläkin kertaa tulee toimimaan kokenut ja tunnettu

Nikolai Johnson,

vhtiömme suomalainen edustaja Cleveslandin konttoristamme.

Erikoisyhteys Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön kauniilla laivalla yli Itämeren Turkuun tai Helsinkiin. — Runsas suomalaisen maun mukainen ruoka. Kolmas luokka erikoisesti suositeltava.

Pilettien hinnat tässä loistomatkassa ainoastaan $113.00 kolmannessa luokassa. Edestakaisin $190.00.

Matkue lähtee New Yorkista joulukuun 6 päivä. 1930 varhain aamulla

Kukaan, joka on aikonut matkustaa Suomeen joulukl. ei tässä pitäs ilmoittaa merkityttomasta ja nautinnorikkaasta matkuesta.

North German Lloyd

PÄÄKONTTORI
Suomalaisia asiamiehiämme kaikilla paikkakunnilla.

112 Yonge St., Toronto, Ont.
Winnipeg — Regina — Edmonton — Montreal — Vancouver — Halifax — Calgary

Tilatkaa Vapaus

Kirjanpitäjä halutaan

Halutaan kokenut kirjanpitäjä. Mieluummin henkilö, joka on täysin perehtynyt osuusliikkeissä käytännössä olevaan Nurmen kirjanpitojärjestelmään. Liikkeellä on neljä myymälää, liikevaihto noin 25,000 dollaria kuukausittain. Hakemukset palkkavaatimuksineen tulee olla sisällä ennen kuluvan syyskuun 30 päivää. Mainitkaa myöskin kuulutteko ja mihinkä työväenjärjestöön.

Hakijain Yhdysvaltain puolella on otettava huomioon rajan ylikulkuvaikeudet ja hankittava varmuus siitä, että pääsevät tulemaan jos heidät toimeen kutsutaan.

The International Co-Operative Trading Co. Ltd. Johtokunta,
176 S. Algoma St., Port Arthur, Ont.

Gerald A. Foot

PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA

Hyvä tonttivalikoima, valo, vesi sekä likaviemärit. Hinta $300 — helpoilla ehdoilla.

Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmamme.

GERALD A. FOOT

PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, ONT.

ATLANNIN PURJEHDUKSIA

LIVERPOOLIIN

Lokak. 3| Lokak. 31 — DUCHESS OF BEDF
Lokak. 10| Marrask. 7 — DUCHESS OF RICHM
Lokak. 17| Marrask. 14 — DUCHESS OF ATH
Lokak. 24| Marrask. 21

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Syysk. 30 — EMPRESS OF SCOTL
Lokak. 8| Marrask. 5 — EMPRESS OF FRA
Lokak. 15| Marrask. 15 — MONTC
Lokak. 29 — MONTC
Marrask. 28 — ME

BELFASTIIN—GLASGOWIIN

Lokak. 3*| Lokak. 31 — DUCHESS OF BEDF
Lokak. 11 — MINNED
Lokak. 17| Marrask. 14 — *DUCHESS OF RICHM
Lokak. 25 — ME
Marrask. 7 — DUCHESS OF R
Marrask. 21 — DUCHESS OF ATH

*Ei poikkea Belfastissa.

ANTWERPIIN

Lokak. 2| Lokak. 29 — MONTC
Lokak. 15| Marrask. 15 — MONTC

HAVREEN—LONDONIIN

Lokak. 2 — MONTC

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne käykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustajajärjestelmä

J. W. AHLQVIST, Box 69, Sudbury, Ont.
Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää se Canadian Pacific Expressin välityksellä.